

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA (ES) 2018/2002**2018 m. gruodžio 11 d.****kuria iš dalies keičiama Direktyva 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo****(Tekstas svarbus EEE)**

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 194 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽¹⁾,atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę ⁽²⁾,laikydami įprastos teisėkūros procedūros ⁽³⁾,

kadangi:

- (1) energijos poreikio mažinimas – vienas iš penkių energetikos sąjungos strategijos, nustatytos 2015 m. vasario 25 d. Komisijos komunikate „Atsparios energetikos sąjungos ir perspektyvios klimato kaitos politikos pagrindų strategija“, aspektų. Didesnis energijos vartojimo efektyvumas visoje energijos grandinėje, įskaitant energijos gamybą, perdavimą, paskirstymą ir galutinį vartojimą, bus naudingas aplinkai, pagerins oro kokybę ir visuomenės sveikatą, sumažins išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, padidins energetinį saugumą, nes sumažins priklausomumą nuo energijos importo iš Sąjungai nepriklausančių šalių, sumažins namų ūkių ir bendrovių energijos išlaidas, padės sumažinti energijos nepriteklių ir sudarys sąlygas užtikrinti didesnę konkurencingumą, sukurti daugiau darbo vietų ir aktyvinti ekonominę veiklą visos ekonomikos mastu, taip pagerindamas piliečių gyvenimo kokybę. Tai atitinka Sąjungos išpareigojimus, kuriuos ji prisiėmė energetikos sąjungos ir pasaulinės kovos su klimato kaita darbotvarkės, nustatytos 2015 m. Paryžiaus susitarime dėl klimato kaitos po 21-osios Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos šalių konferencijos ⁽⁴⁾ (toliau – Paryžiaus susitarimas), pagal kurį išpareigota užtikrinti, kad vidutinės pasaulio temperatūros didėjimas būtų išlaikytas gerokai mažesnis nei 2 °C, palyginti su ikipramoninio laikotarpio lygiu, ir toliau dėti pastangas, kad ji nepadidėtų daugiau kaip 1,5 °C, palyginti su ikipramoninio laikotarpio lygiu, kontekste;
- (2) Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/27/ES ⁽⁵⁾ – pažangos kuriant energetikos sąjungą, kurioje energijos vartojimo efektyvumas turėtų būti laikomas atskiru energijos šaltiniu, elementas. Į principą „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“ turėtų būti atsižvelgiama nustatant naujas taisykles pasiūlos srityje ir kitose politikos srityse. Komisija turėtų užtikrinti, kad energijos vartojimo efektyvumas ir paklausa valdymas galėtų lygiomis sąlygomis konkuruoti su generavimo pajėgumais. Į energijos vartojimo efektyvumą turi būti atsižvelgiama kaskart, kai priimami sprendimai dėl energijos sistemos planavimo arba finansavimo. Patobulinimai, didinantys energijos vartojimo efektyvumą, turi būti įgyvendinami kaskart, kai tik jie yra ekonomiškai efektyvesni, nei atitinkami su pasiūla susiję sprendimai. Tai turėtų padėti pasinaudoti visokeriopa energijos vartojimo efektyvumo nauda Sąjungai, visų pirma piliečiams ir verslininkams;
- (3) energijos vartojimo efektyvumas turėtų būti pripažintas itin svarbiu elementu ir prioritetiniu klausimu būsimuose sprendimuose dėl investicijų Sąjungos energetikos infrastruktūros srityje;
- (4) siekiant plataus užmojo efektyvaus energijos vartojimo tikslo reikia pašalinti kliūtis, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos investicijoms į efektyvaus energijos vartojimo priemones. Vienas žingsnis ta kryptimi – 2017 m. rugsėjo 19 d. Eurostato pateiktas išaiškinimas, kaip nacionalinėse sąskaitose registruoti sutartis dėl energijos vartojimo efektyvumo, kurio dėka pašalinami netikrumai ir sudaromos palankesnės sąlygos tokių sutarčių naudojimui;

⁽¹⁾ OL C 246, 2017 7 28, p. 42.⁽²⁾ OL C 342, 2017 10 12, p. 119.⁽³⁾ 2018 m. lapkričio 13 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2018 m. gruodžio 4 d. Tarybos sprendimas.⁽⁴⁾ OL L 282, 2016 10 19, p. 4.⁽⁵⁾ 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2009/125/EB ir 2010/30/ES bei kuria panaikinamos direktyvos 2004/8/EB ir 2006/32/EB (OL L 315, 2012 11 14, p. 1).

- (5) 2014 m. spalio 23 ir 24 d. Europos Vadovų Taryba pritarė tikslui ne vėliau kaip 2030 m. energijos vartojimo efektyvumą Sąjungos lygmeniu padidinti 27 %, kuris turi būti peržiūrėtas ne vėliau kaip 2020 m., atsižvelgiant į 30 % Sąjungos lygmens tikslą. 2015 m. gruodžio 15 d. rezoliucijoje dėl Europos energetikos sąjungos kūrimo Europos Parlamentas paragino Komisiją papildomai įvertinti, ar būtų įmanoma per tą patį laikotarpį pasiekti 40 % energijos vartojimo efektyvumo tikslą. Todėl tikslinga Direktyvą 2012/27/ES iš dalies pakeisti siekiant ją pritaikyti prie 2030 m. perspektyvos;
- (6) būtinybė Sąjungai pasiekti savo energijos vartojimo efektyvumo tikslus Sąjungos lygmeniu, išreikštus suvartojamu pirminės ir (arba) galutinės energijos kiekiu, turėtų būti aiškiai suformuluota kaip bent 32,5 % tikslas 2030 m. 2007 m. atliktos prognozės parodė, kad 2030 m. pirminės energijos suvartojimas sudarys 1 887 mln. tne, o galutinės energijos suvartojimas – 1 416 mln. tne. 32,5 % sumažėjimas 2030 m. reikš atitinkamai 1 273 mln. tne ir 956 mln. tne. Tą tikslą, kuris yra tokio pat pobūdžio kaip Sąjungos 2020 m. tikslas, turėtų įvertinti Komisija, siekiant jį ne vėliau kaip 2023 m. peržiūrėti padidinant reikšmingo išlaidų sumažėjimo atveju arba, kai to reikia, kad būtų pasiekti Sąjungos tarptautiniai įsipareigojimai mažinti priklausomybę nuo iškastinio kuro. 2020 ir 2030 m. perspektyvos atžvilgiu privalomų valstybės narės lygmens tikslų nenustatyta; taigi ir toliau neturėtų būti ribojama valstybių narių laisvė nusistatyti, koks bus jų nacionalinis indėlis, grindžiamas jų pirminės arba galutinės energijos suvartojimu, arba sutaupytos pirminės arba galutinės energijos kiekiu, arba energijos intensyvumu. Savo nacionalinius orientacinius indėlius į energijos vartojimo efektyvumą valstybės narės turėtų nusistatyti atsižvelgdamos į tai, kad 2030 m. Sąjungos pirminės energijos suvartojimas turi būti ne didesnis kaip 1 273 mln. tne ir (arba) galutinės energijos – ne didesnis kaip 956 mln. tne. Tai reiškia, kad Sąjungos pirminės energijos suvartojimas turėtų būti sumažintas 26 %, o galutinės – 20 %, palyginti su 2005 m. lygiu. Būtina reguliariai vertinti pažangą, padarytą siekiant 2030 m. Sąjungos tikslų, ir tai numatyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2018/1999 ⁽¹⁾;
- (7) energijos sistemų veikimo efektyvumui bet kuriuo metu daro poveikį galimybė sklandžiai ir lanksčiai tiekti į tinklą elektros energiją, gautą iš įvairių šaltinių, kurių inercijos laipsniai ir veikimo pradžios intervalai yra skirtingi. Padidinus tą efektyvumą bus sudarytos sąlygos geriau panaudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją;
- (8) energijos vartojimo efektyvumo didinimas gali prisidėti prie geresnių ekonominių rezultatų. Valstybės narės ir Sąjunga turėtų siekti mažinti energijos vartojimą, nepaisant ekonomikos augimo dydžio;
- (9) įpareigojimas valstybėms narėms nustatyti ilgalaikes investicijų į nacionalinio pastatų ūkio renovaciją telkimo ir jos palengvinimo strategijas bei jas pateikti Komisijai turi būti pašalintas iš Direktyvos 2012/27/ES ir jis turi būti įtrauktas į Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2010/31/ES ⁽²⁾ su pakeitimais, kurioje tas įpareigojimas dera su ilgalaikiais planais dėl energijos beveik nevartojančių pastatų statybos ir priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo pastatų sektoriuje;
- (10) atsižvelgiant į 2030 m. klimato ir energetikos politikos strategiją, Direktyva 2012/27/ES nustatyto įpareigojimo dėl energijos vartojimo efektyvumo galiojimas turėtų būti pratęstas laikotarpiui po 2020 m. Tas pratęsimas suteiktų daugiau stabilumo investuotojams, taigi paskatins ilgalaikes investicijas ir ilgalaikes energijos vartojimo efektyvumo priemones, pavyzdžiui, esminę pastatų renovaciją, siekiant ilgalaikio tikslo – palengvinti ekonomiškai efektyvių esamų pastatų pertvarkymą į energijos beveik nevartojančius pastatus. Įpareigojimas dėl energijos vartojimo efektyvumo atliko svarbų vaidmenį sudarant sąlygas ekonomikos augimui ir darbo vietų kūrimui vietos lygmeniu ir jis turėtų būti paliktas galioti siekiant užtikrinti, kad Sąjunga galėtų pasiekti savo energetikos ir klimato srities tikslus sukurdama papildomų galimybių, ir nutraukti sąsają tarp energijos vartojimo ir ekonomikos augimo. Norint įvertinti sąlygas, kuriomis būtų galima paskatinti privatųjį sektorių investuoti į energijos vartojimo efektyvumo projektus, taip pat sukurti naujus pajamų modelius energijos vartojimo efektyvumo srities inovacijoms, svarbu bendradarbiauti su privačiuoju sektoriumi;
- (11) energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonės taip pat daro teigiamą poveikį oro kokybei, nes efektyviau energiją vartojantys pastatai prisideda prie poreikio šildyti kuru, įskaitant kietąjį kurą, mažinimo. Taigi, energijos vartojimo efektyvumo priemonės prisideda prie oro kokybės viduje ir lauke gerinimo ir padeda ekonomiškai efektyviu būdu siekti Sąjungos oro kokybės politikos tikslų, nustatytų visų pirma Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2016/2284 ⁽³⁾;

⁽¹⁾ 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1999 dėl energetikos sąjungos ir klimato politikos veiksmų valdymo, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 663/2009 ir (EB) Nr. 715/2009, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 94/22/EB, 98/70/EB, 2009/31/EB, 2009/73/EB, 2010/31/ES, 2012/27/ES ir 2013/30/ES, Tarybos direktyvos 2009/119/EB ir (ES) 2015/652 ir panaikinamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 525/2013 (žr. šio Oficialiojo leidinio p. 1).

⁽²⁾ 2010 m. gegužės 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/31/ES dėl pastatų energinio naudingumo (OL L 153, 2010 6 18, p. 13).

⁽³⁾ 2016 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/2284 dėl tam tikrų valstybėse narėse į atmosferą išmetamų teršalų kiekio mažinimo, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2003/35/EB ir panaikinama Direktyva 2001/81/EB (OL L 344, 2016 12 17, p. 1).

- (12) valstybės narės turi per visą 2021–2030 m. įpareigojimų taikymo laikotarpį pasiekti tokį suminį galutinės sutaupytos energijos kiekį, kuris sudaro bent 0,8 % naujo kasmetinio sutaupytos energijos kiekio nuo galutinės energijos suvartojimo dydį. Tas reikalavimas gali būti įgyvendintas naujomis politikos priemonėmis, priimtomis naujuoju įpareigojimų laikotarpiu nuo 2021 m. sausio 1 d. iki 2030 m. gruodžio 31 d. arba naujais atskirais veiksmais, kurie yra prieš ankstesnį laikotarpį arba jo metu priimtų politikos priemonių rezultatas, su sąlyga, kad tokie atskiri energijos taupymą skatinantys veiksmai yra pradėti naujuoju laikotarpiu. Tuo tikslu valstybės narės turėtų turėti galimybę naudotis energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistema arba alternatyviomis politikos priemonėmis, arba abiem kartu. Be to, turėtų būti numatytos įvairios galimybės, be kita ko, tai, ar transporto sektoriuje sunaudojama energija visiškai arba iš dalies įtraukiama į apskaičiavimo bazinį scenarijų, siekiant valstybėms narėms suteikti lankstumo joms apskaičiuojant savo sutaupyta energijos kiekį, kartu užtikrinant, kad būtų pasiektas reikalaujamas suminis galutinės sutaupytos energijos kiekis, kuris sudaro ne mažiau kaip 0,8 % naujo kasmetinio sutaupytos energijos kiekio dydį;
- (13) vis dėlto būtų neproporcinga tokį reikalavimą nustatyti Kiprui ir Maltai. Tų mažų salų valstybių narių energijos rinkai būdingi ypatumai, dėl kurių priemonių, kurias taikant įgyvendinamas įpareigojimas taupyti energiją, įvairovė yra labai ribota, pavyzdžiui, tai, kad yra vienas elektros energijos tiekėjas, nėra gamtinių dujų tinklų ir centralizuotų šilumos tiekimo ir centralizuotų vėsumos tiekimo sistemų, taip pat naftos paskirstymo bendrovės yra mažos. Tuos ypatumus apsunkina mažas tų valstybių narių energijos rinkos dydis. Todėl turėtų būti reikalaujama, kad Kipras ir Malta pasiektų suminį galutinės energijos suvartojimo sumažinimą tik tokiu kiekiu, kuris sudaro 0,24 % naujo kasmetinio sutaupytos energijos kiekio nuo galutinės energijos suvartojimo 2021–2030 m. laikotarpiu dydį;
- (14) valstybės narės, kai jos taiko įpareigojimų sistemą, turėtų, remdamosi objektyviais ir nediskriminaciniais kriterijais, paskirti įpareigojimą šalis iš energijos skirstytojų, mažmeninės prekybos energija įmonių ir transporto degalų skirstytojų arba mažmeninės prekybos jais įmonių. Tam tikrų tokių skirstytojų ar mažmeninės prekybos įmonių kategorijų paskyrimas arba jų atleidimas nuo paskyrimo neturėtų būti laikomas nesuderinamu su nediskriminavimo principu. Todėl valstybės narės gali pasirinkti, ar paskyrimas įpareigotosiomis šalimis taikomas visiems tokiems skirstytojams arba mažmeninės prekybos įmonėms, ar tik tam tikroms jų kategorijoms;
- (15) į valstybių narių energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones transporte galima atsižvelgti tam, kad būtų įvykdytas jų įpareigojimas dėl sutaupytos galutinės energijos kiekio. Tokios priemonės apima politikos priemones, kurios, *inter alia*, skirtos skatinti naudoti efektyvesnes transporto priemones, pereiti prie kitų transporto rūšių – važiavimo dviračiu, ėjimo ir visuomeninio transporto, arba vykdyti judumo ir miestų planavimą, dėl kurio sumažėtų transporto poreikis. Be to, taip pat gali būti atsižvelgta į schemas, kurios pagreitina naujų ir efektyvesnių transporto priemonių ar politikos, skatinančių pereiti prie veiksmingesnių kuro rūšių, dėl kurių sumažėtų energijos suvartojimas vienam kilometrui, diegimą su sąlyga, kad jos atitinka Direktyvos 2012/27/ES su pakeitimais, padarytais šia direktyva, V priede nustatytas taisykles dėl reikšmingumo ir papildomumo. Tokios priemonės turėtų pririnkti atitikti valstybių narių nacionalines politikos sistemas, nustatytas pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2014/94/ES ⁽¹⁾;
- (16) priemonės, kurių ėmėsi valstybės narės pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2018/842 ⁽²⁾ ir dėl kurių atsirado patikrinamas ir išmatuojamas ar apskaičiuojamas energijos vartojimo efektyvumo padidėjimas, gali būti laikomos ekonomiškai efektyviu būdu valstybėms narėms įvykdyti savo energijos taupymo įpareigojimą pagal Direktyvą 2012/27/ES su pakeitimais, padarytais šia direktyva;
- (17) kaip alternatyva reikalavimui, kad įpareigotosios šalys pasiektų suminį sutaupytos galutinės energijos kiekį, kurio reikalaujama pagal Direktyvos 2012/27/ES su pakeitimais, padarytais šia direktyva, 7 straipsnio 1 dalį, valstybėms narėms turėtų būti suteikta galimybė savo įpareigojimų sistemose leisti įpareigotosioms šalims padaryti įnašą į nacionalinį energijos vartojimo efektyvumo fondą arba to iš jų reikalauti;
- (18) nedarant poveikio 7 straipsnio 4 ir 5 dalims, kaip nustatyta šia direktyva, valstybės narės ir įpareigotosios šalys turėtų pasinaudoti visomis turimomis priemonėmis ir technologijomis, kad pasiektų reikalaujamą suminį sutaupytos galutinės energijos kiekį, be kita ko, skatindamos tvarių technologijų naudojimą efektyvaus centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sistemose, efektyvaus šildymo ir vėsinimo infrastruktūroje ir atliekant energijos vartojimo auditus arba atitinkamose valdymo sistemose su sąlyga, kad nurodyti sutaupytos energijos

⁽¹⁾ 2014 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/94/ES dėl alternatyviųjų degalų infrastruktūros diegimo (OL L 307, 2014 10 28, p. 1).

⁽²⁾ 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/842, kuriuo, prisidedant prie klimato politikos veiksnių, kad būtų vykdomi įsipareigojimai pagal Paryžiaus susitarimą, valstybėms narėms nustatomi įpareigojimai 2021–2030 m. laikotarpiu sumažinti išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų metinį kiekį, ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 525/2013 (OL L 156, 2018 6 19, p. 26).

kiekiai atitiktų Direktyvos 2012/27/ES su pakeitimais, padarytais šia direktyva, 7 straipsnyje ir V priede nustatytus reikalavimus. Valstybės narės turėtų siekti didelio lankstumo rengdamos ir įgyvendindamos alternatyvias politikos priemones;

- (19) ilgalaikės energijos vartojimo efektyvumo priemonės ir toliau lems mažesnę energijos suvartojimą po 2020 m., tačiau norint, kad jos prisidėtų prie Sąjungos 2030 m. energijos vartojimo efektyvumo tikslo įgyvendinimo, dėl tų priemonių taikymo po 2020 m. turėtų būti naujai sutaupoma energijos. Be to, energijos, sutaupytos po 2020 m. gruodžio 31 d., kiekis neturėtų būti laikomas suminiu galutinės energijos suvartojimo sutaupymu, kurio reikalaujama laikotarpiu nuo 2014 m. sausio 1 d. iki 2020 m. gruodžio 31 d.;
- (20) naujai sutaupomos energijos kiekis – tai papildomas kiekis tam, kuris ir taip jau būtų sutaupyta; taigi tas energijos kiekis, kuris būtų ir taip sutaupyta, neturėtų būti įskaičiuojamas vykdamas reikalavimus dėl energijos taupymo. Siekiant apskaičiuoti nustatytų priemonių poveikį, turėtų būti skaičiuojamas tik grynasis sutaupytos energijos kiekis, išmatuojamas kaip energijos suvartojimo pokytis, kurį galima tiesiogiai susieti su konkrečia energijos vartojimo efektyvumo priemone. Kad galėtų apskaičiuoti grynąjį sutaupytos energijos kiekį, valstybės narės turėtų nustatyti bazinį scenarijų, kaip situacija vystytųsi, jei atitinkama priemonė nebūtų įgyvendinta. Atitinkamos politikos priemonės poveikis turėtų būti vertinamas lyginant su tuo baziniu scenarijumi. Valstybės narės turėtų atsižvelgti į tai, kad per tą patį laikotarpį gali būti imamasi ir kitų politikos priemonių, kurios taip pat daro poveikį sutaupomos energijos kiekiui, taigi ne visi pokyčiai, nustatyti nuo konkrečios politikos priemonės nustatymo pradžios, gali būti priskiriami tik tai vienai politikos priemonei. Įpareigotosios, dalyvaujančios ar įgaliotosios šalies veiksmams turėtų realiai prisidėti prie nurodyto energijos sutaupymo, siekiant užtikrinti, kad būtų įvykdytas reikšmingumo reikalavimas;
- (21) siekiant didinti energijos taupymo potencialą elektros energijos perdavimo ir paskirstymo etapuose, svarbu atitinkamais atvejais apsvarstyti galimybę į sutaupytos energijos kiekio apskaičiavimą įtraukti visus etapus energijos grandinėje;
- (22) veiksminga vandentvarka gali labai padėti taupyti energiją. Vandens ir nuotekų sektoriuose sunaudojama 3,5 % suvartojamos elektros energijos Sąjungoje kiekio ir tikėtina, kad ta dalis didės. Tuo pačiu metu vandens nuotėkiai sudaro 24 % viso Sąjungoje suvartojamo vandens kiekio, o energetikos sektorius yra didžiausias vandens vartotojas – jame sunaudojama 44 % suvartojamo vandens kiekio. Reikėtų visapusiškai iširti galimybes taupyti energiją panaudojant išmaniąsias technologijas ir procesus;
- (23) remiantis Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 9 straipsniu, Sąjungos energijos vartojimo efektyvumo politika turėtų būti įtrauki ir dėl to turėtų užtikrinti, kad energijos nepriteklių patiriantys vartotojai galėtų naudotis energijos vartojimo efektyvumo priemonėmis. Pastatų energijos vartojimo efektyvumo padidinimas turėtų, visų pirma, atnešti naudos pažeidžiamiems namų ūkiams, įskaitant energijos nepriteklių patiriančius namų ūkius, ir atitinkamais atvejais socialiniuose būstuose gyvenantiems asmenims. Valstybės narės jau dabar gali reikalauti, kad įpareigotosios šalys į energijos taupymo priemones įtrauktų socialinius tikslus, susijusius su energijos nepriteklumi, ir ši galimybė turėtų būti taikoma ir alternatyvioms politikos priemonėms bei nacionaliniams energijos vartojimo efektyvumo fondams, ir tai turėtų tapti privalomu įpareigojimu, kartu valstybėms narėms leidžiant išlaikyti visapusišką lankstumą pačioms spręsti dėl tokių priemonių dydžio, apimties ir turinio. Jei pagal energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemą neleidžiama taikyti priemonių, susijusių su individualiais energijos vartotojais, valstybės narės gali siekti sumažinti energijos nepriteklių vien tik imdamosi alternatyvių politikos priemonių;
- (24) apie 50 mln. namų ūkių Sąjungoje patiria energijos nepriteklių. Todėl energijos vartojimo efektyvumo priemonės turi būti esminis bet kokios ekonomiškai efektyvios kovai su energijos nepriteklumi ir vartotojų pažeidžiamumu skirtos strategijos elementas ir jomis papildomos socialinės apsaugos politikos priemonės valstybių narių lygmeniu. Siekiant užtikrinti, kad energijos vartojimo efektyvumo priemonėmis būtų tvariai mažinamas nuomininkų patiriamas energijos nepriteklis, turėtų būti atsižvelgta į tokių priemonių ekonominį efektyvumą, taip pat jų įperkumą pastatų savininkams ir nuomininkams, o valstybių narių lygmeniu tokioms priemonėms turėtų būti užtikrinama tinkama finansinė parama. Atsižvelgiant į Paryžiaus susitarimo tikslus, Sąjungos pastatai ilgainiui turi būti pertvarkyti į energijos beveik nevartojančius pastatus. Dabartinis pastatų renovacijos tempas yra nepakankamas, o pastatus, kuriuose gyvena mažas pajamas gaunantys piliečiai, patiriantys energijos nepriteklių, sunkiausia renovuoti. Todėl šioje direktyvoje nustatytos priemonės dėl energijos taupymo įpareigojimų, energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemų ir alternatyvių politikos priemonių yra ypač svarbios;
- (25) mažesnių vartotojų išlaidų suvartotai energijai turėtų būti siekiama padedant jiems vartoti mažiau energijos: mažinant pastatų energijos poreikius ir didinant prietaisų energijos vartojimo efektyvumą; tai turėtų būti derinama kartu su galimybėmis naudotis į viešojo transporto sistemą integruotomis mažai energijos vartojančiomis transporto priemonėmis bei dviračiais;

- (26) labai svarbu didinti visų Sąjungos piliečių informuotumą apie didesnio energijos vartojimo efektyvumo teikiamą naudą ir jiems teikti tikslią informaciją apie būdus, kuriais tai gali būti pasiekta. Didesnis energijos vartojimo efektyvumas taip pat itin svarbus siekiant užtikrinti Sąjungos energijos tiekimo saugumą mažinant Sąjungos priklausomybę nuo iš trečiųjų valstybių importuojamo kuro;
- (27) vartotojams turėtų būti užtikrinamas visiškas visų energijos vartojimo efektyvumo priemonių, kurių buvo imtasi, kaštų ir naudos, įskaitant gražos laikotarpius, skaidrumas;
- (28) įgyvendindamos Direktyvą 2012/27/ES su pakeitimais, padarytais šia direktyva, ir imdamosi kitų energijos vartojimo efektyvumo priemonių, valstybės narės turėtų itin daug dėmesio skirti energijos vartojimo efektyvumo priemonių ir veiksmingo gamtos išteklių panaudojimo sinergijai laikantis žiedinės ekonomikos principų;
- (29) valstybės narės, pasinaudodamos naujais verslo modeliais ir technologijomis, turėtų stengtis skatinti diegti energijos vartojimo efektyvumo priemones, be kita ko, stambiems ir smulkiems vartotojams teikiant naujoviškas energetines paslaugas, ir sudaryti palankesnes sąlygas tokiam diegimui;
- (30) energetikos sąjungos ir šildymo ir vėsinimo strategijos kontekste reikia sustiprinti būtiniausias vartotojų teises laiku gauti tikslią, patikimą ir aiškią informaciją apie jų energijos suvartojimą – tai yra ir viena iš 2015 m. liepos 15 d. Komisijos komunikate „Naujų galimybių energijos vartotojams teikiančių priemonių rinkinio įgyvendinimas“ nurodytų priemonių. Direktyvos 2012/27/ES 9–11 straipsniai ir VII priedas turėtų būti iš dalies pakeisti taip, kad būtų numatytas dažnesnis ir išsamesnis informacijos apie energijos suvartojimą teikimas, jei tai techniškai įmanoma ir ekonomiškai veiksminga atsižvelgiant į įrengtus matavimo prietaisus. Šioje direktyvoje išaiškinama, kad tai, ar atskiras matavimas yra ekonomiškai veiksmingas, priklauso nuo to, ar susiję kaštai yra proporcingi galimos sutaupyti energijos kiekiui. Vertinant, ar atskiras matavimas yra ekonomiškai veiksmingas, galima atsižvelgti į kitų konkrečių, planuojamų priemonių konkrečiame pastate, pavyzdžiui, būsimos renovacijos, poveikį;
- (31) šioje direktyvoje taip pat išaiškinama, kad teisės, susijusios su sąskaitų išrašymu ir informacija apie sąskaitas ar suvartojimą, turėtų būti taikomos vartotojams, kuriems šiluma, vėsuma arba buitinis karštas vanduo tiekiami iš centrinio šaltinio, net jei jie su energijos tiekėju nėra sudarę tiesioginės individualios sutarties. Terminas „galutinis vartotojas“ gali būti suprantamas kaip nurodantis tik fizinius ar juridinius asmenis, perkančius energiją remiantis su energijos tiekėju sudaryta tiesiogine individualia sutartimi. Todėl atitinkamų nuostatų tikslu turėtų būti įvestas terminas „galutinis naudotojas“, kad juo būtų nurodoma į platesnę vartotojų grupę ir jis, be galutinių vartotojų, perkančių šilumą, vėsumą ar buitinį karštą vandenį savo asmeniniam galutiniam suvartojimui, taip pat turėtų apimti atskirų pastatų arba daugiabučių ar daugeliui paskirčių naudojamų pastatų atskirų butų (vienetų) naudotojus, kai į tokius vienetus šiluma, vėsuma arba buitinis karštas vanduo tiekiami iš centrinio šaltinio ir kai naudotojai nėra sudarę tiesioginės ar individualios sutarties su energijos tiekėju. Terminas „atskiras matavimas“ turėtų reikšti suvartojimo tokių pastatų atskiruose vienetuose matavimą;
- (32) siekiant užtikrinti individualaus šiluminės energijos suvartojimo apskaitos skaidrumą ir taip palengvinti atskiro matavimo įgyvendinimą, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad būtų nustatytos skaidrios ir viešai prieinamos nacionalinės taisyklės dėl šilumos, vėsumos ir buitinio karšto vandens suvartojimo daugiabučiuose ir daugeliui paskirčių naudojamuose pastatuose kaštų paskirstymo. Be skaidrumo aspekto, valstybės narės galėtų apsvarstyti galimybę imtis priemonių, kuriomis būtų stiprinama konkurencija teikiant atskiro matavimo paslaugas, ir taip padėti užtikrinti, kad visi galutinių naudotojų patiriami kaštai būtų pagrįsti;
- (33) nuo 2020 m. spalio 25 d. nauji įrengti šilumos skaitikliai ir šilumos dalikliai turėtų būti nuskaitomi nuotoliniu būdu, kad vartotojams būtų užtikrintas ekonomiškai efektyvus ir dažnas informacijos apie suvartojimą teikimas. Šia direktyva padarytus Direktyvos 2012/27/ES pakeitimus, susijusius su šilumos, vėsumos ir buitinio karšto vandens matavimu; šilumos, vėsumos ir buitinio karšto vandens atskiru matavimu ir sąnaudų paskirstymu už juos; nuotolinio nuskaitymo reikalavimu; šilumos, vėsumos ir buitinio karšto vandens sąskaitomis ir informacija apie suvartojimą; prieigos prie šilumos, vėsumos ir buitinio karšto vandens suvartojimo matavimo informacijos, sąskaitų ir informacijos apie suvartojimą kaštais; ir būtiniausias reikalavimais dėl šilumos, vėsumos ir buitinio karšto vandens sąskaitų ir informacijos apie suvartojimą, numatoma taikyti tik iš centrinio šaltinio tiekiamai šilumai, vėsumai ir buitiniam karštam vandeniui. Valstybės narės gali savo nuožiūra nuspręsti, ar nuotolinio duomenų nuskaitymo prieinamumą ar privažiuojant technologijas turi būti laikomos nuotoliniu būdu nuskaitomomis. Naudojant nuotoliniu būdu nuskaitomus prietaisus nereikia patekti į atskirus butus ar vienetus, kad duomenis būtų galima nuskaityti;
- (34) valstybės narės turėtų atsižvelgti į tai, kad norint sėkmingai įgyvendinti naujas technologijas, skirtas suvartotos energijos kiekiui matuoti, reikia didinti investicijas į vartotojų ir energijos tiekėjų švietimą ir jų įgūdžių ugdymą;

- (35) sąskaitose pateikiama informacija ir metinės ataskaitos yra svarbios vartotojų informavimo priemonės apie jų suvartojamą energiją. Duomenys apie suvartojimą ir išlaidas taip pat gali būti kitos informacijos, kuri padeda vartotojams palyginti jų sudarytą susitarimą su kitais pasiūlymais, ir pasinaudoti skundų nagrinėjimo bei alternatyviais ginčų sprendimo mechanizmais, šaltinis. Vis dėlto, atsižvelgiant į tai, kad vartotojai dažnai skundžiasi dėl sąskaitų, ir tai yra vienas iš veiksnių, dėl kurių yra nuolat žemas vartotojų pasitenkinimo ir jų santykių su savo energijos tiekėjas lygis, būtina nustatyti, kad būtų teikiamos paprastesnės, aiškesnės ir suprantamesnės sąskaitos ir kartu užtikrinti, kad atskiromis priemonėmis, pavyzdžiui, sąskaitose pateikiama informacija, informavimo priemonėmis ir metinėmis ataskaitomis, būtų teikiama visa būtina informacija, kad vartotojai galėtų reguliuoti savo energijos suvartojimą, palyginti pasiūlymus ir keisti tiekėjus;
- (36) valstybių narių priemonės turėtų remti tinkamai parengtos ir veiksmingos Sąjungos finansinės priemonės, pavyzdžiui, Europos struktūriniai ir investiciniai fondai, Europos strateginių investicijų fondas, taip pat finansavimas iš Europos investicijų banko (EIB) ir Europos rekonstrukcijos ir plėtros banko (ERPB), kurie turėtų remti investicijas į energijos vartojimo efektyvumą visuose energijos grandinės etapuose ir pasitelkti išsamią sąnaudų ir naudos analizę su diferencijuotų diskonto normų modelių. Teikiant finansinę paramą daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama ekonomiškai efektyviems energijos vartojimo efektyvumo didinimo metodams, dėl kurių sumažėtų suvartojamos energijos kiekis. EIB ir ERPB, veikdami kartu su nacionaliniais skatinamojo finansavimo bankais, turėtų kurti, rengti ir finansuoti programas ir projektus, pritaikytus efektyvumo didinimo sričiai, įskaitant energijos nepriteklių patiriančius namų ūkius;
- (37) siekiant užtikrinti, kad būtų galima atnaujinti Direktyvos 2012/27/ES priedus ir suderintąsias naudingumo ataskaitas vertes, būtina išplėsti Komisijai suteiktus deleguotus įgaliojimus. Ypač svarbu, kad atlikdama parengiamąjį darbą Komisija tinkamai konsultuotųsi, taip pat ir su ekspertais, ir kad tos konsultacijos būtų vykdomos vadovaujantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros⁽¹⁾ nustatytais principais. Visų pirma siekiant užtikrinti vienodas galimybes dalyvauti atliekant su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, Europos Parlamentas ir Taryba visus dokumentus gauna tuo pačiu metu kaip ir valstybių narių ekspertai, o jų ekspertams sistemingai suteikiama galimybė dalyvauti Komisijos ekspertų grupių, kurios atlieka su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, posėdžiuose;
- (38) siekiant, kad būtų galima įvertinti Direktyvos 2012/27/ES su pakeitimais, padarytais šia direktyva, veiksmingumą, reikėtų nustatyti reikalavimą atlikti bendrą tos direktyvos peržiūrą ir pateikti ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai ne vėliau kaip 2024 m. vasario 28 d. Ta peržiūra turėtų būti atlikta po 2023 m. įvyksiančio Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos bendros pažangos įvertinimo, kad būtų galima atlikti reikiamą suderinimą su tuo procesu, be kita ko, atsižvelgiant į pokyčius ekonomikos ir inovacijų srityse;
- (39) vietos ir regionų institucijos turėtų atlikti vadovaujama vaidmenį plėtojant, rengiant, įgyvendinant ir vertinant Direktyvoje 2012/27/ES nustatytas priemones, kad jos galėtų tinkamai spręsti klausimus, susijusius su jų klimato, kultūros ir visuomenės ypatumais;
- (40) atsižvelgiant į technologijų pažangą ir didėjančią atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalį elektros energijos gamybos sektoriuje, sutaupyta elektros energijos kiekiui, išreikštam kWh, apskaičiuoti taikomas nustatytasis koeficientas, turėtų būti peržiūrėtas, kad būtų atsižvelgta į elektros pirminės energijos koeficiento (PEK) pokyčius. Elektros PEK apskaičiavimas, atspindintis energijos rūšių derinį, grindžiamas metinėmis vidutinėmis vertėmis. „Fizinės energijos turinio“ apskaičiavimo metodas naudojamas branduolinės elektros energijos ir šilumos gamybai, o „techninės konversijos našumo“ metodas – elektros energijos ir šilumos gamybai iš iškastinio kuro ir biomasės. Ne degimo būdu pagamintai atsinaujinančiųjų išteklių energijai taikomas metodas – tiesioginis ekvivalentas, grindžiamas „bendro pirminės energijos kiekio“ požiūriu. Siekiant apskaičiuoti, kokią pirminės energijos dalį kogeneracijoje sudaro elektros energija, naudojamas Direktyvos 2012/27/ES II priede pateiktas metodas. Naudojama vidutinė, o ne ribinė rinkos pozicija. Laikoma, kad ne degimo būdu iš atsinaujinančiųjų išteklių pagamintos energijos konversijos našumas yra 100 %, geoterminių jėgainių pagamintos energijos – 10 %, o branduolinių elektrinių – 33 %. Bendras kogeneracijos naudingumas apskaičiuojamas remiantis naujausiais Eurostato duomenimis. Kalbant apie sistemos ribas, visų energijos šaltinių PEK yra 1. PEK vertė nurodo 2018 m. ir grindžiama duomenimis, interpoliuotais iš naujausios 2015 ir 2020 m. PRIMES pagrindinio scenarijaus versijos bei patikslintais Eurostato iki 2016 m. turimais duomenimis. Analizė apima valstybes nares ir Norvegiją. Norvegijos duomenų rinkinys yra grindžiamas Europos elektros energijos perdavimo sistemos operatorių tinklo duomenimis;
- (41) dėl Sąjungos teisės įgyvendinimo sutaupyta energijos kiekis neturėtų būti įskaičiuojamas, nebent tas sutaupymas atsirado dėl priemonės, kuri viršija atitinkamu Sąjungos teisės aktu reikalaujamus būtiniausius lygius tuo, kad ja nustatyti didesni energijos vartojimo efektyvumo reikalavimai valstybės narės lygmeniu, arba tuo, kad priemonė daugiau diegiama. Pastatų sektoriuje esama didelių galimybių dar labiau padidinti energijos vartojimo efektyvumą, o pastatų renovacija yra esminis ir ilgalaikis didesnio energijos sutaupymo elementas, kuriam būdinga masto

(¹) OLL 123, 2016 5 12, p. 1.

ekonomija. Taigi būtina išaiškinti, kad gali būti įskaičiuotas bet koks dėl esamų pastatų renovacijos skatinimo priemonių sutaupyto energijos kiekis, su sąlyga, kad toks sutaupymas viršija kiekį, kuris būtų buvęs sutaupytas netaikant atitinkamos priemonės, ir su sąlyga, kad valstybė narė įrodo, kad įpareigotoji, dalyvaujančioji ar įgaliotoji šalis faktiškai prisidėjo prie nurodyto energijos sutaupymo pasiekimo;

- (42) vadovaujantis energetikos sąjungos strategija ir geresnio reglamentavimo principais, daugiau dėmesio reikėtų skirti energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemų ir alternatyvių politikos priemonių, įskaitant reikalavimą patikrinti statistiškai reprezentatyvų priemonių ėminių, įgyvendinimo stebėsenos ir patikros taisyklėms. Direktyvoje 2012/27/ES su pakeitimais, padarytais šia direktyva, energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių „statistiškai reikšminga dalis ir reprezentatyvusis ėminys“ turėtų būti suprantami kaip reikalaujantys nustatyti tokių atitinkamų energijos taupymo priemonių statistinės populiacijos poaibį, kuris tiksliai atspindėtų visų energijos taupymo priemonių visą statistinę populiaciją, ir juo remiantis būtų galima daryti pagrįstai patikimas išvadas dėl pasikliovimo priemonių visuma;
- (43) energija, pagaminta iš atsinaujinančiųjų išteklių naudojant ant pastatų ar juose montuojamus įrenginius, mažina iš iškastinio kuro teikiamos energijos kiekį. Mažesnis energijos suvartojimas ir energijos iš atsinaujinančiųjų išteklių naudojimas pastatų sektoriuje – tai svarbios Sąjungos energetinės priklausomybės ir išmetamo šiltnamio efekto sukeliančių dujų kiekio mažinimo priemonės, ypač atsižvelgiant į tai, kad 2030 m. nustatyti didelio užmojo klimato srities ir energetikos tikslai bei įsipareigojimai pasaulio mastu pagal Paryžiaus susitarimą. Įpareigojimo dėl suminio sutaupyto energijos kiekio tikslu valstybės narės gali į energijos taupymo reikalavimų įgyvendinimą, jei taikytina, įskaityti sutaupyto energijos kiekį, gautą dėl ant pastatų arba juose sumontuotais įrenginiais iš atsinaujinančiųjų išteklių savo reikmėms pagamintos energijos;
- (44) pagal 2011 m. rugsėjo 28 d. Bendrą valstybių narių ir Komisijos politinį pareiškimą dėl aiškinamųjų dokumentų ⁽¹⁾ valstybės narės įsipareigojo pagrįstais atvejais prie pranešimų apie perkėlimo priemones pridėti vieną ar daugiau dokumentų, kuriuose paaiškinamos direktyvos sudedamųjų dalių ir nacionalinių perkėlimo priemonių atitinkamų dalių sąsajos. Šios direktyvos atveju teisės aktų leidėjas laikosi nuomonės, kad tokių dokumentų perdavimas yra pagrįstas;
- (45) kadangi šios direktyvos tikslų, t. y. ne vėliau kaip 2020 m. pasiekti 20 %, o ne vėliau kaip 2030 m. – bent 32,5 % Sąjungos energijos vartojimo efektyvumo lygio tikslų, ir nutiesti kelią tolesniam energijos vartojimo efektyvumo didinimui po tų datų, valstybės narės negali deramai pasiekti, o dėl veiksmo masto ir poveikio tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamosi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti;
- (46) todėl Direktyva 2012/27/ES turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeista,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

Direktyva 2012/27/ES iš dalies keičiama taip:

- 1) 1 straipsnio 1 dalis pakeičiama taip:

„1. Šia direktyva nustatoma bendra energijos vartojimo efektyvumo skatinimo Sąjungoje priemonių sistema, siekiant užtikrinti, kad 2020 m. būtų pasiekti pagrindiniai Sąjungos 20 % energijos vartojimo efektyvumo tikslai, o 2030 m. būtų pasiekti pagrindiniai jos bent 32,5 % energijos vartojimo efektyvumo tikslai, ir sudaromos sąlygos vėliau toliau didinti energijos vartojimo efektyvumą.

Šioje direktyvoje nustatomos taisyklės, kuriomis siekiama šalinti kliūtis energijos rinkoje ir rinkos trūkumus, trukdančius efektyviai tiekti ir naudoti energiją; be to, numatoma nustatyti 2020 m. ir 2030 m. nacionalinius orientacinius energijos vartojimo efektyvumo tikslus ir indėlius.

Šia direktyva prisidedama prie principo „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“ įgyvendinimo.“;

- 2) 3 straipsnis papildomas šiomis dalimis:

„4. Ne vėliau kaip 2022 m. spalio 31 d. Komisija įvertina, ar Sąjunga pasiekė savo 2020 m. pagrindinius tikslus dėl energijos vartojimo efektyvumo.

⁽¹⁾ OL C 369, 2011 12 17, p. 14.

5. Kiekviena valstybė narė pagal Reglamento (ES) 2018/1999 (*) 4 ir 6 straipsnius nusistato orientacinį nacionalinį energijos vartojimo efektyvumo indėlių siekiant šios direktyvos 1 straipsnio 1 dalyje nurodytų Sąjungos 2030 m. tikslų. Nusistatydamos tuos indėlius valstybės narės atsižvelgia į tai, kad 2030 m. Sąjungos energijos suvartojimas neturi viršyti 1 273 mln. tne pirminės energijos ir (arba) neviršyti 956 mln. tne galutinės energijos. Apie tuos indėlius valstybės narės praneša Komisijai pateikdamos savo integruotus nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus, kaip nurodyta Reglamento (ES) 2018/1999 3 straipsnyje ir 7–12 straipsniuose.

6. Komisija įvertina 1 straipsnio 1 dalyje nustatytus pagrindinius Sąjungos 2030 m. tikslus dėl energijos vartojimo efektyvumo, kad ne vėliau kaip 2023 m. pateiktą pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriuo tie tikslai būtų peržiūrėti juos padidinant – reikšmingo išlaidų sumažėjimo dėl ekonominių ar technologinių pokyčių atveju, arba jei to pririnktų vykdant Sąjungos tarptautinius įsipareigojimus mažinti priklausomybę nuo iškastinio kuro.

(*) 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1999 dėl energetikos sąjungos ir klimato politikos veiksmų valdymo, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 663/2009 ir (EB) Nr. 715/2009, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 94/22/EB, 98/70/EB, 2009/31/EB, 2009/73/EB, 2010/31/ES, 2012/27/ES ir 2013/30/ES, Tarybos direktyvos 2009/119/EB ir (ES) 2015/652 ir panaikinamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 525/2013 (OL L 328, 2018 12 21, p. 1)“;

3) 7 straipsnis pakeičiamas taip:

„7 straipsnis

Pareiga taupyti energiją

1. Valstybės narės sutaupo bent tokį suminį galutinės energijos kiekį, kuris atitinka:

- a) nuo 2014 m. sausio 1 d. iki 2020 m. gruodžio 31 d. kiekvienais metais naujai sutaupomą kiekį, lygų 1,5 % metinio galutiniams vartotojams parduodamo energijos kiekio, kurio vidurkis išvestas pagal trejų metų, ėjusių prieš 2013 m. sausio 1 d., laikotarpio duomenis. Į tą apskaičiavimą gali būti visiškai arba iš dalies neįtraukiamas transporto sektoriui parduotas ir sunaudotas energijos kiekis;
- b) nuo 2021 m. sausio 1 d. iki 2030 m. gruodžio 31 d. kiekvienais metais naujai sutaupomą kiekį, lygų 0,8 % metinio galutinės suvartojamos energijos kiekiui, kurio vidurkis išvestas pagal paskutinių trejų metų, ėjusių prieš 2019 m. sausio 1 d., laikotarpio duomenis. Nukrypstant nuo to reikalavimo Kipras ir Malta nuo 2021 m. sausio 1 d. iki 2030 m. gruodžio 31 d. kasmet naujai sutaupo kiekį, lygų 0,24 % metinio galutinės suvartojamos energijos kiekiui, kurio vidurkis išvestas pagal paskutinių trejų metų, ėjusių prieš 2019 m. sausio 1 d., laikotarpio duomenis.

Valstybės narės gali įskaiciuoti sutaupyta energijos kiekį, kurį lemia politikos priemonės, nustatytos ne vėliau kaip 2020 m. gruodžio 31 d. arba po tos datos, jei dėl tų priemonių imamasi naujų atskirų veiksmų po 2020 m. gruodžio 31 d.

Po 2030 m. dešimties metų laikotarpiu valstybės narės toliau pagal pirmos pastraipos b punktą mažina metinį suvartojamos energijos kiekį, nebent Komisija, atlikusi peržiūrą ne vėliau kaip 2027 m., o po to kas dešimt metų, padarytą išvadą, kad to nebereikia, jog būtų pasiekti Sąjungos ilgalaikiai 2050 m. energetikos ir klimato srities tikslai.

Valstybės narės nusprendžia, koku būdu paskirstyti apskaičiuotą naujos sutaupytos energijos kiekį pagal kiekvieną pirmos pastraipos a ir b punktuose nurodytą laikotarpį su sąlyga, kad kiekvieno įpareigojimo taikymo laikotarpio pabaigoje būtų pasiektas bendras suminis galutinės sutaupytos energijos kiekis.

2. Su sąlyga, kad valstybės narės pasiekia bent 1 dalies pirmos pastraipos b punkte nurodytą suminį sutaupytos galutinės energijos kiekį, jos gali reikalaujamą sutaupyti energijos kiekį apskaičiuoti naudodamos vieną ar daugiau iš toliau išvardytų būdų:

- a) taikydamos metinę sutaupymo normą galutiniams vartotojams parduodamos energijos arba galutinės suvartojamos energijos kiekiui, kurio vidurkis išvestas pagal paskutinių trejų metų, ėjusių prieš 2019 m. sausio 1 d., laikotarpio duomenis;
- b) į apskaičiavimo bazinio lygio scenarijų visiškai arba iš dalies neįtraukdamos transporto sektoriuje sunaudojamos energijos;
- c) pasinaudodamos kuria nors iš 4 dalyje nustatytų pasirinkimo galimybių.

3. Jei valstybės narės pasinaudoja 2 dalies a, b arba c punkte numatytomis galimybėmis, jos nustato:

- a) savo pačių metinę taupymo normą, kuri bus taikoma apskaičiuojant savo suminį galutinės energijos suvartojimą ir kuria užtikrinama, kad galutinis grynasis jų sutaupytos energijos kiekis nebūtų mažesnis, nei tas, kurio reikalaujama pagal 1 dalies pirmos pastraipos b punktą, ir
- b) savo pačių apskaičiavimo bazinį scenarijų, į kurį gali būti visiškai arba iš dalies neįtraukta transporto sektoriuje sunaudojama energija.

4. Taikant 5 dalį kiekviena valstybė narė gali:
- a) atlikti apskaičiavimą, kurio reikalaujama pagal 1 dalies pirmos pastraipos a punktą, 2014 m. ir 2015 m. naudodama 1 % vertes; 2016 m. ir 2017 m. – 1,25 % vertes, o 2018 m., 2019 m. ir 2020 m. – 1,5 % vertes;
  - b) neįtraukti į apskaičiavimą visos ar dalies parduotos ir sunaudotos energijos (pagal kiekį) 1 dalies pirmos pastraipos a punkte nurodyto įpareigojimo taikymo laikotarpio atžvilgiu arba galutinės suvartotos energijos tos pastraipos b punkte nurodyto įpareigojimo taikymo laikotarpio atžvilgiu Direktyvos 2003/87/EB I priede išvardytoms pramoninės veiklos rūšims;
  - c) įtraukti į reikalaujamą sutaupyti energijos kiekį sutaupytos energijos kiekį, pasiektą įgyvendinant 14 straipsnio 4 dalyje, 14 straipsnio 5 dalies b punkte bei 15 straipsnio 1–6 ir 9 dalyse nustatytus reikalavimus energijos transformacijos, skirstymo ir perdavimo sektoriuose, įskaitant efektyvią centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo infrastruktūrą. Valstybės narės informuoja Komisiją apie pagal šį punktą jų numatomas politikos priemones laikotarpiu nuo 2021 m. sausio 1 d. iki 2030 m. gruodžio 31 d., kurios yra jų integruotųjų nacionalinių energetikos ir klimato srities veikslių planų dalis. Tų priemonių poveikis apskaičiuojamas pagal V priedą ir įtraukiamas į tuos planus;
  - d) įtraukti į reikalaujamą sutaupyti energijos kiekį sutaupytos energijos kiekį, pasiektą dėl atskirų veikslių, kurie naujai įgyvendinami nuo 2008 m. gruodžio 31 d. ir toliau daro poveikį 2020 m. – 1 dalies pirmos pastraipos a punkte nurodyto įpareigojimo taikymo laikotarpio atžvilgiu, o po 2020 m. – 1 dalies pirmos pastraipos b punkte nurodyto laikotarpio atžvilgiu, ir kurie gali būti išmatuoti bei patikrinti;
  - e) įtraukti į reikalaujamą sutaupyti energijos kiekį sutaupytos energijos kiekį, pasiektą dėl politikos priemonių, su sąlyga, kad galima įrodyti, jog dėl tų priemonių imtasi atskirų veikslių laikotarpiu nuo 2018 m. sausio 1 d. iki 2020 m. gruodžio 31 d., ir dėl kurių taikymo sutaupoma energija po 2020 m. gruodžio 31 d.;
  - f) neįskaičiuoti į reikalaujamą sutaupyti energijos kiekį 30 % patikrinamo energijos, kuri savoms reikmėms pasigaminama ant pastatų arba juose sumontuotais įrenginiais, įdiegtais dėl politikos priemonių, skatinančių naujai diegti energijos gamybos iš atsinaujinančiųjų išteklių technologijas, kiekio;
  - g) įtraukti į reikalaujamą sutaupyti energijos kiekį tuos sutaupytos energijos kiekius, kurie viršija įpareigojimo taikymo laikotarpiu nuo 2014 m. sausio 1 d. iki 2020 m. gruodžio 31 d. reikalaujamą sutaupyti energijos kiekį, su sąlyga, kad tie sutaupyti kiekiai atsirado dėl atskirų veikslių, atliktų vykdant 7a ir 7b straipsniuose nurodytas politikos priemones, apie kurias valstybės narės pranešė savo nacionaliniuose energijos vartojimo efektyvumo veikslių planuose ir nurodė savo pažangos ataskaitose pagal 24 straipsnį.
5. Valstybės narės pagal 4 dalį pasirinktas galimybes taiko ir jų taikymo poveikį apskaičiuoja 1 dalies pirmos pastraipos a ir b punktuose nurodytais laikotarpiais atskirai:
- a) reikalaujamam sutaupyti energijos kiekiui per 1 dalies pirmos pastraipos a punkte nurodytą įpareigojimo taikymo laikotarpį apskaičiuoti valstybės narės gali taikyti 4 dalies a–d punktus. Dėl visų pagal 4 dalį pasirinktų galimybių taikymo sutaupyti energijos kiekis turi būti ne didesnis kaip 25 % 1 dalies pirmos pastraipos a punkte nurodyto reikalaujamo sutaupyti kiekio;
  - b) reikalaujamam sutaupyti energijos kiekiui per 1 dalies pirmos pastraipos b punkte nurodytą įpareigojimo taikymo laikotarpį apskaičiuoti valstybės narės gali taikyti 4 dalies b–g punktus su sąlyga, kad 4 dalies d punkte nurodyti atskiri veiksmi ir po 2020 m. gruodžio 31 d. turi patikrinamą ir išmatuojamą poveikį. Dėl visų pagal 4 dalį pasirinktų galimybių taikymo pagal 2 ir 3 dalis apskaičiuotas sutaupytos energijos kiekis neturi sumažėti daugiau kaip 35 %.
- Nepaisant to, ar valstybės narės visiškai arba iš dalies neįtraukia transporto sektoriuje sunaudotos energijos į savo apskaičiavimo bazinį scenarijų, ar pasinaudoja kuria nors iš 4 dalyje išvardytų galimybių, jos užtikrina, kad apskaičiuotas naujas grynasis sutaupytos energijos kiekis, kuris turi būti pasiektas vartojant galutinę energiją įpareigojimo taikymo laikotarpiu nuo 2021 m. sausio 1 d. iki 2030 m. gruodžio 31 d., būtų ne mažesnis nei kiekis, gaunamas taikant 1 dalies pirmos pastraipos b punkte nurodytą metinę sutaupymo normą.
6. Valstybės narės savo integruotuose nacionaliniuose energetikos ir klimato srities planuose pagal Reglamento (ES) 2018/1999 III priedą apibūdina sutaupytos energijos kiekio, kuris turi būti pasiektas per šio straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos b punkte nurodytą laikotarpį nuo 2021 m. sausio 1 d. iki 2030 m. gruodžio 31 d., apskaičiavimą ir prireikus paaiškina, kaip buvo nustatyta metinė sutaupymo norma ir apskaičiavimo bazinis scenarijus ir kaip bei koku mastu buvo taikomos šio straipsnio 4 dalyje nurodytos galimybės.
7. Sutaupytos energijos kiekis, pasiektas po 2020 m. gruodžio 31 d., neturi būti įskaičiuotas į reikalaujamą sutaupyti energijos kiekį laikotarpiu nuo 2014 m. sausio 1 d. iki 2020 m. gruodžio 31 d.

8. Nukrypstant nuo šio straipsnio 1 dalies, valstybės narės, kurios leidžia įpareigotosioms šalims pasinaudoti 7a straipsnio 6 dalies b punkte nurodyta galimybe, gali šio straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a punkto tikslu bet kuriais konkrečiais metais po 2010 m. ir iki šio straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a punkte nurodyto įpareigojimo taikymo laikotarpio sutaupyti energijos kiekį laikyti sutaupytu po 2013 m. gruodžio 31 d. ir anksčiau nei 2021 m. sausio 1 d., su sąlyga, kad tenkinamos visos šios sąlygos:

- a) energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistema galiojo visą laiką nuo 2009 m. gruodžio 31 d. iki 2014 m. gruodžio 31 d. ir buvo įtraukta į valstybės narės pirmąjį pagal 24 straipsnio 2 dalį pateiktą nacionalinį energijos vartojimo efektyvumo veiksmų planą;
- b) sutaupyti kiekiai gauti taikant įpareigojimų sistemą,
- c) sutaupyti kiekiai apskaičiuoti pagal V priedą;
- d) apie metus, per kuriuos laikoma, kad buvo pasiekti apskaičiuoti sutaupyti kiekiai, buvo pranešta nacionaliniuose energijos vartojimo efektyvumo veiksmų planuose pagal 24 straipsnio 2 dalį.

9. Valstybės narės užtikrina, kad energijos kiekis, sutaupytas dėl 7a ir 7b straipsniuose bei 20 straipsnio 6 dalyje nurodytų politikos priemonių taikymo, būtų apskaičiuotas pagal V priedą.

10. Valstybės narės sutaupo pagal šio straipsnio 1 dalį reikalaujamą sutaupyti energijos kiekį sukurdamos 7a straipsnyje nurodytas energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemas arba priimdamos 7b straipsnyje nurodytas alternatyvias politikos priemones. Valstybės narės gali derinti energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemas su alternatyviomis politikos priemonėmis.

11. Valstybės narės, rengdamos politikos priemones, kad įvykdytų savo įpareigojimus dėl sutaupytos energijos kiekių, atsižvelgia į poreikį sumažinti energijos nepriteklių, laikydamosi savo pačių nustatytų kriterijų ir atsižvelgdamos į jų taikomą praktiką šioje srityje, reikalaujamos, atitinkamu mastu, dalį energijos vartojimo efektyvumo priemonių pagal jų nacionalines energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemas, alternatyvias politikos priemones arba nacionalinio energijos vartojimo efektyvumo fondo lėšomis finansuojamas programas ar priemones pirmenybės tvarka įgyvendinti pažeidžiamuose namų ūkiuose, įskaitant energijos nepriteklių patiriančius namų ūkius, ir, kai tikslinga, socialiniuose būstuose.

Valstybės narės įtraukia informaciją apie energijos nepritekliaus mažinimo priemones įgyvendinant šią direktyvą rezultatus į savo integruotąsias nacionalines energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitas pagal Reglamentą (ES) 2018/1999.

12. Valstybės narės turi įrodyti, kad, kai politikos priemonių ar atskirų veiksmų poveikis sutampa, sutaupytos energijos kiekis nėra skaičiuojamas du kartus.“;

4) įterpiami šie straipsniai:

„7a straipsnis

Energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemos

1. Jei valstybės narės nusprendžia įvykdyti savo įpareigojimus sutaupyti pagal 7 straipsnio 1 dalį reikalaujamą energijos kiekį taikydamos energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemas, jos užtikrina, kad kiekvienos valstybės narės teritorijoje veiklą vykdančios įpareigotosios šalys, kaip nurodyta šio straipsnio 2 dalyje, nedarant poveikio 7 straipsnio 4 ir 5 dalims, įgyvendintų 7 straipsnio 1 dalyje nustatytą jų suminio galutinio energijos suvartojimo taupymo reikalavimą.

Kai taikytina, valstybės narės gali nuspręsti, kad įpareigotosios šalys tą taupymo įpareigojimą visiškai arba iš dalies įvykdytų įnašo į nacionalinį energijos vartojimo efektyvumo fondą forma laikantis 20 straipsnio 6 dalies.

2. Remdamosi objektyviais ir nediskriminaciniais kriterijais valstybės narės paskiria įpareigotąsias šalis iš energijos skirstytojų, mažmeninės prekybos energija įmonių ir transporto degalų skirstytojų arba mažmeninės prekybos transporto degalais įmonių, veikiančių jų teritorijoje. Įpareigotosios šalys, kurias valstybė narė paskiria iš galutinių vartotojų, energijos kiekį, reikiamą įpareigojimui įvykdyti, sutaupo nepriklausomai nuo skaičiavimo, atlikto pagal 7 straipsnio 1 dalį, arba, jei valstybės narės taip nusprendžia, pasitelkdamos sertifikuotą kitų šalių sutaupytos energijos kiekį, kaip apibūdinta šio straipsnio 6 dalies a punkte.

3. Jeigu mažmeninės prekybos energija įmonės yra paskirtos įpareigotosiomis šalimis pagal 2 dalį, valstybės narės užtikrina, kad vykdydamos savo įpareigojimus mažmeninės prekybos energija įmonės nesudarytų jokių kliūčių vartotojų galimybei pakeisti vieną tiekėją kitu.

4. Energijos kiekį, kurį privalo sutaupyti kiekviena įpareigotoji šalis, valstybės narės išreiškia galutinės arba pirminės suvartojamos energijos kiekiu. Metodas, kuris pasirinktas reikalaujamos sutaupyti energijos kiekiui išreikšti, naudojamas taip pat energijos kiekiui, kurį įpareigosios šalys nurodo sutaupiusios, apskaičiuoti. Taikomi IV priede nustatyti perskaičiavimo koeficientai.

5. Valstybės narės įdiegia matavimo, kontrolės ir tikrinimo sistemas, pagal kurias būtų atliekamas dokumentuotas įpareigotųjų šalių įdiegtų energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių bent statistiškai reikšmingos dalies ir reprezentatyviojo ėminio patikrinimas. Matavimas, kontrolė ir tikrinimas turi būti atliekami nepriklausomai nuo įpareigotųjų šalių.

6. Valstybės narės energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemoje gali leisti atlikti vieną arba abu iš toliau nurodytų veiksmų:

- a) leisti įpareigotosioms šalims į joms tenkantį įpareigojimą įtraukti sertifikuotą sutaupyto energijos kiekį, kurį sutaupė energetinių paslaugų teikėjai ar kitos trečiosios šalys, įskaitant atvejus, kai įpareigosios šalys skatina priemones pasitelkdamas kitas valstybės patvirtintas įstaigas arba valdžios institucijas; šios priemonės gali būti susijusios su oficialiomis partnerystėmis ir gali būti derinamos su kitais finansavimo šaltiniais. Tuo atveju, kai valstybės narės tai leidžia, jos užtikrina, kad sutaupyto energijos kiekio sertifikavimas būtų vykdomas laikantis valstybės narės įdiegto aiškaus, skaidraus ir visiems rinkos dalyviams atviro patvirtinimo proceso, kuriuo būtų siekiama kuo labiau sumažinti sertifikavimo išlaidas;
- b) leisti įpareigotosioms šalims atitinkamais metais sutaupyto energijos kiekį laikyti bet kuriais iš ketverių ankstesnių metų arba trejų paskesnių metų, jei tai neįvyko pasibaigus 7 straipsnio 1 dalyje nustatytiems įpareigojimų laikotarpiams, sutaupytu kiekiu.

Valstybės narės įvertina vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemų tiesioginių ir netiesioginių išlaidų poveikį tarptautinę konkurenciją patiriančių energijai imlių sektorių konkurencingumui ir, jei tikslinga, imasi priemonių kuo labiau jį sumažinti.

7. Valstybės narės kasmet skelbia kiekvienos įpareigosios šalies arba kiekvienos įpareigotųjų šalių pakategorės sutaupyto energijos kiekį ir bendrą įgyvendinant sistemą sutaupyto energijos kiekį.

7b straipsnis

Alternatyvios politikos priemonės

1. Jei valstybės narės nusprendžia įvykdyti savo įpareigojimus sutaupyti pagal 7 straipsnio 1 dalį reikalaujamą energijos kiekį taikydamos alternatyvias politikos priemones, jos užtikrina, nedarant poveikio 7 straipsnio 4 ir 5 dalims, kad pagal 7 straipsnio 1 dalį reikalaujamą sutaupyti energijos kiekį sutaupytu galutiniai vartotojai.

2. Visoms priemonėms, išskyrus susijusias su apmokestinimu, valstybės narės sukuria matavimo, kontrolės ir tikrinimo sistemas, pagal kurias būtų atliekamas dokumentuotas dalyvaujančiųjų arba įgaliotųjų šalių įdiegtų energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių bent statistiškai reikšmingos dalies ir reprezentatyviojo ėminio patikrinimas. Matavimas, kontrolė ir tikrinimas turi būti atliekami nepriklausomai nuo dalyvaujančiųjų arba įgaliotųjų šalių.“;

5) 9 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) pavadinimas pakeičiamas taip:

„Dujų ir elektros energijos suvartojimo matavimas“;

b) 1 dalies pirma pastraipa pakeičiama taip:

„1. Valstybės narės užtikrina, kad, jei tai yra techniškai įmanoma, finansiškai pagrįsta ir proporcinga galimos sutaupyti energijos kiekiui, galutiniai elektros energijos ir gamtinių dujų galutiniai vartotojai konkurencingomis kainomis būtų aprūpinami individualiais skaitikliais, kurie tiksliai atspindi jų faktinį energijos suvartojimą ir pateikia informaciją apie faktinį vartojimo laiką.“;

c) 3 dalis išbraukiama;

6) įterpiami šie straipsniai:

„9a straipsnis

Šilumos, vėsumos ir buitinio karšto vandens matavimas

1. Valstybės narės užtikrina, kad centralizuotai tiekiamos šilumos, centralizuotai tiekiamos vėsumos ir buitinio karšto vandens galutiniai vartotojai konkurencingomis kainomis būtų aprūpinami skaitikliais, kurie tiksliai rodo jų faktinį energijos suvartojimą.

2. Tais atvejais, kai šiluma, vėsuma arba buitinis karštas vanduo pastatui tiekiami iš centrinio daug pastatų aptarnaujančio šaltinio arba centralizuotos šilumos ar centralizuotos vėsumos tiekimo sistemos, skaitiklis įrengiamas prie šilumokaičio arba tiekimo vietoje.

9b straipsnis

Šilumos, vėsumos ir buitinio karšto vandens atskiras matavimas ir sąnaudų paskirstymas už juos

1. Daugiabučiuose ir daugeliui paskirčių naudojamuose pastatuose, kuriuose yra centrinis šildymo arba centrinis vėsinimo šaltinis, arba į kuriuos šiluma ir vėsuma tiekiami iš centralizuotos šilumos ar centralizuotos vėsumos tiekimo sistemos, įrengiami individualūs skaitikliai, matuojantys kiekviename pastato vienetu suvartojamos šilumos, vėsumos arba buitinio karšto vandens kieki, jei tai techniškai įmanoma ir ekonomiškai efektyvu, nes yra proporcinga, palyginti su galimos sutaupyti energijos kiekiu.

Jei šilumai matuoti kiekviename pastato vienetu individualių skaitiklių naudoti neįmanoma dėl techninių priežasčių arba tai nėra ekonomiškai efektyvu, kiekviename radiatoriuje suvartotai šilumai matuoti naudojami individualūs šilumos dalikliai, nebent atitinkama valstybė narė įrodytų, kad tokių šilumos daliklių įrengimas nebūtų ekonomiškai efektyvus. Tokiais atvejais gali būti svarstoma galimybė naudoti alternatyvius ekonomiškai veiksmingus suvartotos šilumos matavimo metodus. Kiekviena valstybė narė aiškiai nustato ir paskelbia bendruosius kriterijus, metodiką ir (arba) procedūras, kuriuos taikant nustatoma, kas yra techniškai neįmanoma ir ekonomiškai neefektyvu.

2. Naujuose daugiabučiuose pastatuose ir naujų daugeliui paskirčių naudojamų pastatų gyvenamosiose dalyse, kuriuose yra centrinis šildymo šaltinis buitiniam karštam vandeniui ruošti arba į juos šiluma tiekiami iš centralizuotų šilumos tiekimo sistemų, nepaisant 1 dalies pirmos pastraipos, įrengiami individualūs buitinio karšto vandens skaitikliai.

3. Jeigu daugiabučius ar daugeliui paskirčių naudojamus pastatus aptarnauja centralizuoto šilumos ar centralizuoto vėsumos tiekimo tinklas arba jei vyrauja nuosavos tokių pastatų bendros šildymo ar vėsinimo sistemos, valstybės narės užtikrina, kad būtų priimtos skaidrios, viešai prieinamos nacionalinės šilumos, vėsumos ir buitinio karšto vandens suvartojimo tokiuose pastatuose sąnaudų paskirstymo taisyklės, jog būtų užtikrintas individualaus suvartojimo apskaitos skaidrumas ir tikslumas. Kai tikslinga, tokiose taisyklėse pateikiamos gairės, kaip paskirstyti sąnaudas energijai, kuri naudojama:

- a) kaip buitinis karštas vanduo;
- b) kaip šiluma, kurią išskiria pastato įrenginiai siekiant apšildyti bendro naudojimo patalpas, jei laiptinėse ir koridoriuose įrengti radiatoriai,
- c) butų šildymui arba vėsinimui.

9c straipsnis

Nuotolinio nuskaitymo reikalavimas

1. 9a ir 9b straipsnių taikymo tikslais skaitikliai ir šilumos dalikliai, įrengti po 2020 m. spalio 25 d., turi būti nuotoliniu būdu nuskaitomi prietaisais. Toliau taikomos 9b straipsnio 1 dalyje išdėstytos sąlygos dėl techninių galimybių ir ekonominio efektyvumo.

2. Jau įrengti skaitikliai ir šilumos dalikliai, kurie nėra nuskaitomi nuotoliniu būdu, ne vėliau kaip 2027 m. sausio 1 d. pertvarkomi į nuotoliniu būdu nuskaitomus prietaisus arba tokiais pakeičiami, nebent atitinkama valstybė narė įrodytų, kad tai nėra ekonomiškai efektyvu.“;

7) 10 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) pavadinimas pakeičiamas taip:

„Sąskaitose už dujas ir elektros energiją pateikiama informacija“;

b) 1 dalies pirma pastraipa pakeičiama taip:

„1. Jei galutiniai vartotojai neturi direktyvose 2009/72/EB ir 2009/73/EB nurodytų pažangiųjų skaitiklių, valstybės narės ne vėliau kaip 2014 m. gruodžio 31 d. užtikrina, kad sąskaitose už elektros energiją ir dujas pateikiama informacija būtų patikima, tiksliai ir pagrįsta faktiniu suvartojimu, laikantis VII priedo 1.1 punkto, jei tai techniškai įmanoma ir ekonomiškai pagrįsta.“;

8) įterpiamas šis straipsnis:

„10a straipsnis

Šilumos, vėsumos ir buitinio karšto vandens sąskaitose pateikiama informacija ir informacija apie suvartojimą

1. Kai yra įrengti skaitikliai arba šilumos dalikliai, valstybės narės užtikrina, kad visiems galutiniams naudotojams, t. y. fiziniams ar juridiniams asmenims, perkantiems šilumą, vėsumą arba buitinį karštą vandenį savo galutiniam vartojimui, arba fiziniams ar juridiniams asmenims, užimantiems atskirą pastatą arba vienetą daugiabučiame pastate ar daugeliui paskirčių naudojamame pastate, į kurį šiluma, vėsuma arba buitinis karštas vanduo tiekiami iš centrinio šaltinio, ir nesudariusiems tiesioginės ar individualios sutarties su energijos tiekėju, sąskaitose pateikiama informacija ir informacija apie suvartojimą būtų patikima, tiksli ir pagrįsta faktiniu suvartojimu arba šilumos daliklio rodmenimis, laikantis VIIa priedo 1 ir 2 punktų.

Tas ipareigojimas, kai taip nustato valstybė narė, išskyrus tą atvejį, jei suvartojimas matuojamas atskirais šilumos dalikliais pagal 9b straipsnį, gali būti įgyvendintas reguliaraus galutinio vartotojo arba galutinio naudotojo savarankiško duomenų registravimo sistema, pagal kurią jie perduoda savo skaitiklių rodmenis. Tik jei galutinis vartotojas ar galutinis naudotojas nepateikia skaitiklių rodmenų už atitinkamą sąskaitų išrašymo laikotarpį, sąskaitų išrašymas grindžiamas numatomu suvartoti kiekiu arba fiksuoto dydžio norma.

2. Valstybės narės:

- a) reikalauja, kad jeigu yra informacijos apie galutinių naudotojų suvartotos energijos sąskaitas ir ankstesnį suvartojimą arba šilumos daliklių rodmenis, ji, galutinio naudotojo prašymu, būtų pateikta galutinio naudotojo nurodytam energetinių paslaugų teikėjui;
- b) užtikrina, kad galutiniams vartotojams būtų sudaryta galimybė elektroniniu būdu gauti sąskaitose pateikiamą informaciją ir sąskaitas;
- c) užtikrina, kad visiems galutiniams naudotojams pagal VIIa priedo 3 punktą kartu su sąskaita būtų pateikiama aiški ir suprantama informacija, ir
- d) skatina kibernetinį saugumą ir užtikrina galutinių naudotojų privatumo ir duomenų apsaugą pagal taikytiną Sąjungos teisę.

Valstybės narės gali nustatyti, kad sąskaitose esanti informacija galutinio vartotojo prašymu nebūtų laikoma mokėjimo prašymu. Tokiais atvejais valstybės narės užtikrina, kad būtų siūloma lanksti faktinio mokėjimo tvarka.

3. Valstybės narės nusprendžia, kas turi būti atsakingas už 1 ir 2 dalyse nurodytos informacijos teikimą tiems galutiniams naudotojams, kurie nėra sudarę tiesioginės ar individualios sutarties su energijos tiekėju.“;

9) 11 straipsnis pakeičiamas taip:

„11 straipsnis

Prieigos prie elektros energijos ir dujų suvartojimo matavimo informacijos bei sąskaitose pateikiamos informacijos kaštai

Valstybės narės užtikrina, kad galutiniai vartotojai sąskaitas už suvartotą energiją ir sąskaitose pateikiamą informaciją gautų nemokamai ir kad galutiniams naudotojams taip pat būtų suteikta galimybė tinkamu būdu ir nemokamai susipažinti su suvartojimo duomenimis.“;

10) įterpiamas šis straipsnis:

„11a straipsnis

Prieigos prie šilumos, vėsumos ir buitinio karšto vandens suvartojimo matavimo informacijos, sąskaitose pateikiamos informacijos ir informacijos apie suvartojimą kaštai

1. Valstybės narės užtikrina, kad galutiniai naudotojai visas savo sąskaitas už suvartotą energiją ir sąskaitose pateikiamą informaciją gautų nemokamai ir kad galutiniams naudotojams taip pat būtų suteikta galimybė tinkamu būdu ir nemokamai susipažinti su suvartojimo duomenimis.

2. Nepaisant šio straipsnio 1 dalies, informacijos apie individualų šilumos, vėsumos ir buitinio karšto vandens suvartojimą daugiabučiuose ir daugeliui paskirčių naudojamuose pastatuose pateikimo sąskaitose kaštai vadovaujantis 9b straipsniu paskirstomi nesiekiant pelno. Su tos užduoties paskyrimu trečiajai šaliai, pavyzdžiui, paslaugų teikėjui arba vietos energijos tiekėjui, susiję kaštai, apimantys faktinio individualaus suvartojimo matavimą, paskirstymą ir apskaitą tokiuose pastatuose, gali būti perkelti galutiniams naudotojams, jei tokie kaštai yra pagrįsti.

3. Siekdamas užtikrinti, kad atskiro matavimo paslaugų kaštai būtų pagrįsti, kaip nurodyta 2 dalyje, valstybės narės gali skatinti konkurenciją tame paslaugų sektoriuje imdamosi atitinkamų priemonių, pavyzdžiui, rekomenduoti ar kitaip skatinti skelbti konkursus arba naudoti sąveikius prietaisus ir sistemas, kurie palengvintų galimybę keisti paslaugos teikėjus.“;

11) 15 straipsnyje įterpiama ši dalis:

„2a. Komisija, pasikonsultavusi su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais, ne vėliau kaip 2020 m. gruodžio 31 d. parengia bendrą metodiką, skirtą paskatinti tinklo operatorius mažinti nuostolius, įgyvendinti investicijų į veiksmingą sąnaudų ir energijos vartojimo atžvilgiu infrastruktūros programą ir užtikrinti tinkamą apskaitą, susijusią su energijos vartojimo efektyvumu ir tinklo lankstumu.“;

12) 20 straipsnyje įterpiamos šios dalys:

„3a. Kad sutelktų privatų finansavimą energijos vartojimo efektyvumo priemonėms ir energetinėms renovacijoms, Komisija, laikydamasi Direktyvos 2010/31/ES, veda dialogą tiek su viešosiomis, tiek su privačiomis finansų įstaigomis, kad būtų nustatyti galimi veiksmai, kurių ji galėtų imtis.

3b. 3a dalyje nurodytus veiksmus sudaro toliau išvardyti elementai:

- a) kapitalo investicijų į energijos vartojimo efektyvumą sutelkimas, atsižvelgiant į sutaupytos energijos platesnio pobūdžio poveikį finansinės rizikos valdymui;
- b) geresnių energijos ir finansų sričių veiklos rezultatų duomenų užtikrinimas imantis šių veiksmų:
  - i) toliau nagrinėti, kaip investicijos į energijos vartojimo efektyvumą padidina pagrindinio turto vertę;
  - ii) remti tyrimus, kuriais siekiama įvertinti investicijų į energijos vartojimo efektyvumą su energija nesusijusios naudos monetizavimą.

3c. Siekdamas sutelkti privatų finansavimą energijos vartojimo efektyvumo priemonėms ir energetinėms renovacijoms, įgyvendindamos šią direktyvą valstybės narės:

- a) apsarsto būdus, kaip geriau pasinaudoti energijos vartojimo auditais pagal 8 straipsnį siekiant paveikti sprendimų priėmimą;
- b) optimaliai naudojasi galimybėmis ir priemonėmis, pasiūlytomis Pažangiojo išmaniųjų pastatų finansavimo iniciatyvoje.

3 d. Komisija ne vėliau kaip 2020 m. sausio 1 d. pateikia valstybėms narėms rekomendacijas, kaip paskatinti privačiojo sektoriaus investicijas.“;

13) 22 straipsnio 2 dalis pakeičiama taip:

„2. Komisijai pagal 23 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais ši direktyva iš dalies keičiama suderinant I–V, VII–X ir XII prieduose nurodytas vertes, skaičiavimo metodus, pirminės energijos koeficientą ir reikalavimus su technine pažanga.“;

14) 23 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 2 dalis pakeičiama taip:

„2. 22 straipsnyje nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami penkerių metų laikotarpiui nuo 2018 m. gruodžio 24 d. Likus ne mažiau kaip devyniems mėnesiams iki penkerių metų laikotarpio pabaigos Komisija parengia naudoti deleguotaisiais įgaliojimais ataskaitą. Deleguotieji įgaliojimai savaime pratęsiami tokios pačios trukmės laikotarpiais, išskyrus atvejus, kai Europos Parlamentas arba Taryba pareiškia prieštaravimų dėl tokio pratęsimo likus ne mažiau kaip trimis mėnesiams iki kiekvieno laikotarpio pabaigos.“;

b) įterpiama ši dalis:

„3a. Prieš priimdama deleguotąjį aktą Komisija konsultuojasi su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais vadovaudamasi 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros (*) nustatytais principais.

(*) OL L 123, 2016 5 12, p. 1.“;

15) 24 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) įterpiama ši dalis:

„4a. Teikdama energetikos sąjungos būklės ataskaitą, Komisija praneša apie anglies dioksido rinkos veikimą pagal Reglamento (ES) 2018/1999 35 straipsnio 1 dalį ir 2 dalies c punktą, atsižvelgdama į šios direktyvos įgyvendinimo poveikį.“;

b) papildomas šiomis dalimis:

„12. Komisija ne vėliau kaip 2019 m. gruodžio 31 d. įvertina mažų ir vidutinių įmonių apibrėžties įgyvendinimo veiksmingumą 8 straipsnio 4 dalies tikslais ir pateikia ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai. Kuo greičiau po tos ataskaitos pateikimo, Komisija, jei tikslinga, priima pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų.

13. Komisija ne vėliau kaip 2021 m. sausio 1 d. įvertina energijos vartojimo efektyvumo potencialą energijos keitimo, transformacijos, perdavimo, transportavimo ir saugojimo srityse bei pateikia ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai. Su ta ataskaita, jei tikslinga, pateikiami pasiūlymai dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų.

14. Komisija ne vėliau kaip 2021 m. gruodžio 31 d., nebent iki to laiko pateikiamas pasiūlymas dėl Direktyvos 2009/73/EB dėl dujų vidaus rinkos bendrųjų taisyklių nuostatų, susijusių su mažmenine rinka, pakeitimo, atlieka įvertinimą ir Europos Parlamentui ir Tarybai pateikia ataskaitą dėl nuostatų, susijusių su gamtinių dujų suvartojimo matavimo informacija, sąskaitose pateikiama informacija ir informacija apie suvartojimą, siekiant jas suderinti, kai tikslinga, su atitinkamomis Direktyvos 2009/72/EB nuostatomis dėl elektros energijos, kad sustiprintų vartotojų apsaugą ir sudarytų sąlygas galutiniams vartotojams dažniau gauti aiškią ir naujausią informaciją apie jų suvartotą gamtinių dujų kiekį ir reguliuotą savo energijos suvartojimą. Kai tik ta ataskaita pateikiama, Komisija, jei tikslinga, priima pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų.

15. Komisija ne vėliau kaip 2024 m. vasario 28 d., o vėliau – kas penkerius metus, įvertina šią direktyvą ir pateikia ataskaitą Europos Parlamentui ir Tarybai.

Tas vertinimas apima:

- a) nagrinėjimą, ar reikia pritaikyti 5 straipsnyje nustatytus reikalavimus ir alternatyvų požiūrį po 2030 m.;
- b) bendro šios direktyvos veiksmingumo ir būtinybės toliau koreguoti Sąjungos energijos vartojimo efektyvumo politiką atsižvelgiant į 2015 m. Paryžiaus susitarimo dėl klimato kaitos po 21-osios Jungtinių Tautų bendrosios klimato kaitos konvencijos šalių konferencijos (*) tikslus, taip pat į ekonomikos ir inovacijų raidą, vertinimą.

Su ta ataskaita, jei tikslinga, pateikiami pasiūlymai dėl tolesnių priemonių.

(*) OL L 282, 2016 10 19, p. 4.“;

16) priedai iš dalies keičiami pagal šios direktyvos priedą.

2 straipsnis

1. Valstybės narės užtikrina, kad įsigalioję įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini, kad šios direktyvos būtų laikomasi ne vėliau kaip nuo 2020 m. birželio 25 d.

Tačiau valstybės narės užtikrina, kad įsigalioję įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini, kad 1 straipsnio 5–10 punktų ir priedo 3 ir 4 punktų būtų laikomasi ne vėliau kaip nuo 2020 m. spalio 25 d.

Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų teisės aktų nuostatų tekstą.

Valstybės narės, priimdamos tas nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.

3 straipsnis

Ši direktyva įsigalioja trečią dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

4 straipsnis

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Strasbūre 2018 m. gruodžio 11 d.

Europos Parlamento vardu

Pirmininkas

A. TAJANI

Tarybos vardu

Pirmininkė

J. BOGNER-STRAUSS

_____

PRIEDAS

Direktyvos 2012/27/ES priedai iš dalies keičiami taip:

1) IV priedo 3 išnaša pakeičiama taip:

„⁽³⁾ Taikytina, jei sutaupytos energijos kiekis apskaičiuojamas kaip pirminė energija, taikant metodą „iš apačios į viršų“, pagrįstą galutiniu energijos suvartojimu. Sutaupytos elektros energijos kiekiui, išreikštam kWh, apskaičiuoti valstybės narės taiko koeficientą, nustatytą taikant skaidrią metodiką, remiantis nacionalinėmis aplinkybėmis, turinčiomis poveikio pirminės energijos suvartojimui, kad būtų užtikrintas tikslus realiai sutaupyto kiekio apskaičiavimas. Tos aplinkybės turi būti pagrįstos, patikrinamos ir paremtos objektyviais ir nediskriminaciniais kriterijais. Sutaupytam elektros energijos kiekiui, išreikštam kWh, apskaičiuoti valstybės narės gali taikyti nustatytą koeficientą 2,1 arba pasinaudoti teise nustatyti kitokį koeficientą, jei jos gali jį pagrįsti. Tai darydamos valstybės narės atsižvelgia į savo energijos rūšių derinį, nurodytą jų integruotuose nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose, pateiktuose Komisijai pagal Reglamentą (ES) 2018/1999. Ne vėliau kaip 2022 m. gruodžio 25 d., o po to – kas ketverius metus, Komisija peržiūri nustatytą koeficientą remdamasi stebėjimų duomenimis. Atliekant tą peržiūrą atsižvelgiama į jo poveikį kitiems Sąjungos teisės aktams, pavyzdžiui, Direktyvai 2009/125/EB ir 2017 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentui (ES) 2017/1369, kuriuo nustatoma energijos vartojimo efektyvumo ženklavimo sistema ir panaikinama Direktyva 2010/30/ES (OL L 198, 2017 7 28, p. 1).“;

2) V priedas pakeičiamas taip:

„V PRIEDAS

7, 7a ir 7b straipsniuose ir 20 straipsnio 6 dalyje nurodytų energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemų arba kitų politikos priemonių poveikio apskaičiavimo bendrieji metodai ir principai

1. Energijos, sutaupytos taikant kitas nei apmokestinimo priemonės, kiekio apskaičiavimo taikant 7, 7a ir 7b straipsnius ir 20 straipsnio 6 dalį metodai.

Įpareigotosios, dalyvaujančiosios ar įgaliotosios šalys arba įgyvendinančiosios valdžios institucijos, apskaičiuodamos sutaupytos energijos kiekį, gali taikyti toliau nurodytus metodus:

- a) numanomai sutaupyto kiekio nustatymą, atsižvelgdamos į nepriklausomai stebėto ankstesnio energijos vartojimo efektyvumo padidinimo panašiuose įrenginiuose rezultatus. Bendrai šis metodas vadinamas *ex ante*;
- b) sutaupyto kiekio išmatavimą, pagal kurį dėl įdiegtos priemonės ar priemonių rinkinio sutaupytos energijos kiekis nustatomas užregistravus faktinį energijos suvartojimo sumažėjimą, tinkamai atsižvelgiant į tokius veiksnius kaip papildomumas, ploto naudojimas, gamybos lygiai ir klimatinės sąlygos, kurie gali turėti įtakos suvartojimui. Bendrai šis metodas vadinamas *ex post*;
- c) sutaupyto kiekio moduliavimą, pagal kurį naudojamos inžinerinės sutaupytos energijos sąmatos. Šis metodas gali būti taikomas tik tada, kai sunku arba neproporcingai brangu nustatyti patikimus išmatuotus konkretaus įrenginio duomenis, pvz., keičiant kompresorių ar elektros variklį, kuris suvartoja kitokį kWh kiekį nei tas, kurio sutaupyto kiekio duomenys buvo nepriklausomai nustatyti, arba kai, vadovaudamiesi nacionaliniu lygmeniu nustatytais metodikomis ir kriterijais, tas sąmatas sudaro kvalifikuoti arba akredituoti ekspertai, kurie yra nepriklausomi nuo atitinkamų įpareigotųjų, dalyvaujančiųjų ar įgaliotųjų šalių;
- d) sutaupyto kiekio įvertinimą atliekant apklausą, kurios metu nustatoma vartotojų reakcija į rekomendacijas, informavimo kampanijas, ženklavimo ar sertifikavimo sistemas ar pažangiųjų skaitiklių naudojimą. Šis metodas gali būti taikomas tik apskaičiuojant energijos kiekį, sutaupytą dėl vartotojų elgesio pokyčių. Jo negalima taikyti apskaičiuojant įdiegtus fizines priemones sutaupytą kiekį.

2. 7, 7a ir 7b straipsnių bei 20 straipsnio 6 dalies taikymo tikslais nustatant dėl energijos vartojimo efektyvumo priemonės sutaupytą energiją taikomi šie principai:

- a) turi būti įrodyta, kad sutaupytas energijos kiekis yra papildomas tam kiekiui, kuris būtų sutaupytas bet koku atveju, įpareigotajai, dalyvaujančiajai ar įgaliotajai šaliai arba įgyvendinančiajai valdžios institucijai nesiimant veiksmų. Kad galėtų nustatyti, koks sutaupytos energijos

kiekis gali būti nurodomas kaip papildomas, valstybės narės atsižvelgia į tai, kokia būtų energijos vartojimo ir paklausos raida neįgyvendinus atitinkamos politikos priemonės, įvertindama bent šiuos veiksnius: energijos vartojimo tendencijas, vartotojų elgesio pokyčius, technologinę pažangą ir kitų Sąjungos bei nacionaliniu lygmenimis įgyvendintų priemonių sukeltus pokyčius;

- b) dėl privalomos Sąjungos teisės įgyvendinimo sutaupyta energijos kiekis laikomas kiekiu, kuris būtų sutaupyta bet kuriuo atveju, todėl jis negali būti laikomas sutaupyta energijos kiekiu 7 straipsnio 1 dalies taikymo tikslu. Taikant nukrypti nuo to reikalavimo leidžiančią nuostatą, sutaupyta energijos kiekis, susijęs su esamų pastatų renovacija, gali būti laikomas sutaupyta energijos kiekiu 7 straipsnio 1 dalies taikymo tikslu, su sąlyga, kad užtikrinamas šio priedo 3 punkto h papunktyje nurodytas reikšmingumo kriterijus. Kiekį, sutaupyta įgyvendinant nacionalinius būtiniausias reikalavimus, nustatytus naujiems pastatams prieš perkeliant į nacionalinę teisę Direktyvą 2010/31/ES, galima laikyti sutaupyta energijos kiekiu 7 straipsnio 1 dalies a punkto taikymo tikslu, su sąlyga, kad užtikrinamas šio priedo 3 punkto h papunktyje nurodytas reikšmingumo kriterijus ir tą sutaupyta kiekį valstybės narės nurodė savo nacionaliniuose energijos vartojimo efektyvumo veiksmų planuose pagal 24 straipsnio 2 dalį;
  - c) atsižvelgti galima tik į tokį sutaupyta kiekį, kuris viršija šiuos lygius:
    - i) Sąjungos naujų keleivinių automobilių ir naujų lengvųjų komercinių transporto priemonių išmetamų teršalų normas, įgyvendinus Europos Parlamento ir Tarybos reglamentus (EB) Nr. 443/2009 (*) ir (ES) Nr. 510/2011 ((**));
    - ii) Sąjungos reikalavimus, susijusius su tam tikrų su energija susijusių gaminių pašalinimu iš rinkos, įgyvendinus įgyvendinimo priemones pagal Direktyvą 2009/125/EB;
  - d) leidžiama vykdyti politikos priemones, kuriomis skatinama, kad produktų, įrangos, transporto sistemų, transporto priemonių ir degalų, pastatų ir statybos elementų, procesų ar rinkų energijos vartojimo efektyvumas būtų aukštesnio lygio;
  - e) energijos taupymo, kaip reikalaujama pagal 7 straipsnio 1 dalį, įgyvendinimo tikslu galima atsižvelgti į priemones, skatinančias ant pastatų arba juose montuoti mažos galios energijos gamybos iš atsinaujinančiųjų išteklių technologijas, su sąlyga, kad dėl jų sutaupyta energijos kiekis būtų patikrinamas, išmatuojamas ar apskaičiuojamas. Sutaupyta energijos kiekis turi būti apskaičiuojamas laikantis šio priedo reikalavimų;
  - f) galima nurodyti visą politikos priemonių, kuriomis skatinama sparčiau diegti taupiau energiją vartojančius produktus ir transporto priemones, poveikį, jei įrodoma, kad toks įdiegimas įvyksta anksčiau nei baigiasi vidutinė tikėtina produkto ar transporto priemonės gyvavimo trukmė, arba anksčiau nei produktą arba transporto priemonę būtų įprasta pakeisti, o sutaupyta kiekis išskaičiuojamas tik už laikotarpį iki vidutinės tikėtinos keičiamo produkto arba transporto priemonės gyvavimo trukmės pabaigos;
  - g) skatindamos diegti energijos vartojimo efektyvumo priemones, valstybės narės, kai aktualu, užtikrina, kad būtų išlaikyti produktų, paslaugų ir priemonių diegimo kokybės standartai, o jei tų standartų nėra – jie būtų nustatyti;
  - h) kad būtų atsižvelgta į skirtingą klimata regionuose, valstybės narės gali nuspręsti sutaupomą kiekį pakoreguoti pagal standartinę vertę arba skirtingą sutaupomos energijos kiekį derinti su regionams būdingais oro temperatūros skirtumais;
  - i) apskaičiuojant sutaupyta energijos kiekį atsižvelgiama į priemonių gyvavimo trukmę ir kokia verte taupymo poveikis laikui bėgant mažėja. Tai daroma apskaičiuojant kiekį, kuris bus sutaupomas kiekvienu atskiru veiksmu laikotarpiu nuo jo įgyvendinimo dienos iki atitinkamai 2020 m. gruodžio 31 d. arba 2030 m. gruodžio 31 d. Kitu atveju valstybės narės gali taikyti kitą metodą, kuriuo, remiantis skaičiavimais, gaunamas bent toks pat bendras sutaupyta energijos kiekis. Naudodamos kitą metodą valstybės narės užtikrina, kad bendras sutaupyta energijos kiekis, apskaičiuotas taikant tą metodą, neviršytų sutaupyta energijos kiekio, kuris būtų gautas joms apskaičiavus kiekvienu atskiru veiksmu sutaupyta energijos kiekį laikotarpiu nuo to veiksmo įgyvendinimo dienos iki atitinkamai 2020 m. gruodžio 31 d. arba 2030 m. gruodžio 31 d. Savo integruotuose nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose, rengiamuose pagal Reglamentą (ES) 2018/1999, valstybės narės išsamiai apibūdina tuos kitus metodus ir priimtas nuostatas, skirtas užtikrinti, kad būtų laikomasi privalomo apskaičiavimo reikalavimo.
3. Valstybės narės užtikrina, kad būtų laikomasi toliau nurodytų politikos priemonėms, kurių imamasi pagal 7b straipsnį ir 20 straipsnio 6 dalį, taikomų reikalavimų:
- a) dėl politikos priemonių ir atskirų veiksmų sutaupomas patikrinamas galutinės energijos kiekis;

- b) aiškiai apibrėžiama kiekvienos dalyvaujančiosios šalies, įgaliotosios šalies ar įgyvendinančiosios valdžios institucijos (priklausomai nuo to, kas aktualu) atsakomybė;
  - c) energijos, kuri yra arba bus sutaupyta, kiekis nustatomas skaidriu būdu;
  - d) pagal politikos priemonę reikalaujamas sutaupyti energijos kiekis arba kiekis, kuris turi būti pasiektas, išreiškiamas suvartotos galutinės arba pirminės energijos kiekiu, naudojant IV priede nustatytus perskaičiavimo koeficientus;
  - e) parengiama ir viešai skelbiama metinė ataskaita apie energijos, kurią sutaupė įgaliotosios šalys, dalyvaujančiosios šalys ir įgyvendinančiosios valdžios institucijos, kiekį, taip pat metinių energijos taupymo tendencijų duomenys;
  - f) rezultatai stebimi ir imamasi atitinkamų priemonių, jei daroma pažanga yra nepakankama;
  - g) dėl atskiro veiksmo sutaupytos energijos kiekį gali nurodyti ne daugiau kaip viena šalis;
  - h) įrodoma, kad dalyvaujančiosios šalies, įgaliotosios šalies ar įgyvendinančiosios valdžios institucijos veikla buvo reikšminga nurodytam energijos kiekiui sutaupyti.
4. Nustatant energijos kiekį, sutaupyta taikant su apmokestinimu susijusias politikos priemones pagal 7b straipsnį, taikomi šie principai:
- a) dėl apmokestinimo priemonių taikymo sutaupytos energijos kiekis įskaitomas tik jei tos priemonės viršija minimalius kurui taikomo apmokestinimo lygius, kaip reikalaujama Tarybos direktyvoje 2003/96/EB ((***)) arba 2006/112/EB ((****));
  - b) apskaičiuojant (energijos produktų) apmokestinimo priemonių poveikį, kainų elastingumas atitinka energijos paklausos reakciją į kainų pokyčius ir nustatomas remiantis naujais ir reprezentatyviais oficialių šaltinių duomenimis;
  - c) energijos, sutaupytos taikant papildomas mokesčių politikos priemones, įskaitant fiskalines paskatas ar mokėjimą fondui, kiekis skaičiuojamas atskirai.
5. Pranešimas apie metodiką
- Valstybės narės pagal Reglamentą (ES) 2018/1999 praneša Komisijai apie išsamią metodiką, kurią jos norėtų naudoti įgyvendindamos energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemas ir alternatyvias priemones, kaip nurodyta 7a ir 7b straipsniuose bei 20 straipsnio 6 dalyje. Išskyrus apmokestinimo atvejį, tokia pranešime pateikiama išsami informacija apie:
- a) tai, kiek energijos reikalaujama sutaupyti pagal 7 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos b punktą arba tikimasi, kad bus sutaupyta per visą laikotarpį nuo 2021 m. sausio 1 d. iki 2030 m. gruodžio 31 d.;
  - b) įpareigojimą, dalyvaujančiąsias ar įgaliotąsias šalis arba įgyvendinančiąsias valdžios institucijas;
  - c) tikslinius sektorius;
  - d) politikos priemones ir atskirus veiksmus, įskaitant bendrą suminį taikant kiekvieną priemonę numatomos sutaupyti energijos kiekį;
  - e) energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemoje numatytą įpareigojimo taikymo laikotarpio trukmę;
  - f) veiksmus, numatytus politikos priemonėje;
  - g) skaičiavimo metodiką, įskaitant tai, kaip buvo nustatytas papildomumas ir reikšmingumas, ir kurios metodikos ir kriterijai naudojami numanomam ir moduluotam sutaupytos energijos kiekiui nustatyti;
  - h) priemonių gyvavimo trukmę ir tai, kaip ji apskaičiuojama arba kuo ji pagrįsta;
  - i) tai, pagal kokį metodą atsižvelgiama į klimato sąlygų skirtumus valstybėje narėje;
  - j) pagal 7a ir 7b straipsnius priimtų priemonių stebėsenos ir tikrinimo sistemas ir tai, kaip užtikrinamas jų nepriklausomumas nuo įpareigojimų, dalyvaujančiųjų ar įgaliotųjų šalių;
  - k) apmokestinimo atveju:
    - i) tikslinius sektorius ir mokesčių mokėtojų segmentą;
    - ii) įgyvendinančiąją valdžios instituciją;

- iii) numatomą sutaupyti energijos kiekį;
- iv) apmokestinimo priemonės trukmę ir
- v) skaičiavimo metodiką, įskaitant tai, kokios rūšies kainų elastingumas naudojamas ir kaip jis buvo nustatytas.

- (*) 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 443/2009, nustatantis naujų keleivinių automobilių išmetamų teršalų normas pagal Bendrijos integruotą principą mažinti lengvųjų transporto priemonių išmetamo CO₂ kiekį (OL L 140, 2009 6 5, p. 1).
- (**) 2011 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 510/2011, kuriuo nustatomos naujų lengvųjų komercinių transporto priemonių išmetamų teršalų normos pagal Sąjungos integruotą principą mažinti lengvųjų transporto priemonių išmetamo CO₂ kiekį (OL L 145, 2011 5 31, p. 1).
- (***) 2003 m. spalio 27 d. Tarybos direktyva 2003/96/EB, pakeičianti Bendrijos energetikos produktų ir elektros energijos mokesčių struktūrą (OL L 283, 2003 10 31, p. 51).
- (****) 2006 m. lapkričio 28 d. Tarybos direktyva 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos (OL L 347, 2006 12 11, p. 1).“;

3) VII priede, pavadinimas pakeičiamas taip:

„Faktiniu elektros energijos ir dujų suvartojimu grindžiamų sąskaitų išrašymo ir sąskaitose pateikiamos informacijos būtiniausi reikalavimai“;

4) įterpiamas šis priedas:

„VIIa PRIEDAS

Šilumos, vėsumos ir buitinio karšto vandens sąskaitų išrašymo ir informacijos apie suvartojimą būtiniausi reikalavimai

1. Faktiniu suvartojimu arba šilumos daliklio rodmenimis grindžiamas sąskaitų išrašymas

Tam, kad galutiniai naudotojai galėtų reguliuoti savo energijos vartojimą, sąskaitų išrašymas grindžiamas faktiniu suvartojimu arba šilumos daliklio rodmenimis ir atliekamas ne rečiau kaip kartą per metus.

2. Minimalus sąskaitų išrašymo arba informacijos apie suvartojimą pateikimo dažnumas

Jei įrengti nuotoliniu būdu nuskaitomi skaitikliai arba šilumos dalikliai, nuo 2020 m. spalio 25 d. faktiniu suvartojimu arba šilumos daliklio rodmenimis grindžiamos sąskaitos išrašomos arba informacija apie suvartojimą pateikiama galutiniams naudotojams bent kartą per ketvirtį, jei galutiniai vartotojai to prašo arba jei jie pasirinko galimybę gauti elektronines sąskaitas, kitu atveju – du kartus per metus.

Jei įrengti nuotoliniu būdu nuskaitomi skaitikliai arba šilumos dalikliai, nuo 2022 m. sausio 1 d. faktiniu suvartojimu arba šilumos daliklio rodmenimis grindžiamos sąskaitos išrašomos arba informacija apie suvartojimą pateikiama galutiniams naudotojams bent kartą per mėnesį. Ji taip pat gali būti pateikiama internetu ir atnaujinama taip dažnai, kiek įmanoma atsižvelgiant į naudojamus matavimo prietaisus ir sistemas. Šilumai ir vėsumai tas reikalavimas gali būti netaikomas ne šildymo (vėsinimo) sezono metu.

3. Būtiniausia sąskaitoje nurodoma informacija

Valstybės narės užtikrina, kad galutiniams naudotojams išrašomose sąskaitose, kai jos yra grindžiamos faktiniu suvartojimu arba šilumos daliklio rodmenimis, arba kartu su jomis būtų aiškiai ir suprantamai pateikiama toliau nurodyta informacija:

- a) galiojančios faktinės kainos ir faktinis suvartotos energijos kiekis arba bendra šilumos kaina ir šilumos daliklio rodmenys;
- b) informacija apie naudojamą kuro rūšių derinį ir susijusį metinį išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, be kita ko, galutiniams naudotojams, kuriems šiluma arba vėsuma tiekama centralizuotai, ir taikomų įvairių mokesčių, rinkliavų ir tarifų aprašymas. Valstybės narės gali reikalavimą teikti informaciją apie išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį apriboti taip, kad jis būtų taikomas tik tiekimui iš centralizuotų šilumos tiekimo sistemų, kurių bendra nominalioji šiluminė galia yra didesnė nei 20 MW;

- c) galutinių naudotojų per einamąjį laikotarpį suvartotos energijos kiekio ir per tą patį praėjusių metų laikotarpį suvartotos energijos kiekio palyginimas, pavaizduotas grafiškai ir, šilumos bei vėsumos atveju, pakoreguotas atsižvelgiant į klimato sąlygas;
- d) galutinių vartotojų organizacijų, energetikos agentūrų ar panašių organizacijų kontaktinė informacija, įskaitant interneto svetainių, kuriose galima rasti informacijos apie esamas energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, lyginamąsias galutinių naudotojų charakteristikas ir energiją vartojančios įrangos objektyvias technines specifikacijas, adresus;
- e) informacija apie atitinkamas skundų nagrinėjimo procedūras, ombudsmenų tarnybas ar alternatyvaus ginčų sprendimo mechanizmus, taikomus valstybėse narėse;
- f) palyginimai su vidutiniu tipiniu arba lyginamuoju tos pačios naudotojų kategorijos galutiniu naudotoju. Kaip alternatyva, elektroninių sąskaitų atveju tokie palyginimai gali būti pateikiami internete ir į juos daroma nuoroda sąskaitose.

Sąskaitose, kurios nėra grindžiamos faktiniu suvartojimu ar šilumos daliklio rodmenimis, turi būti aiškiai ir suprantamai paaiškinta, kaip apskaičiuota sąskaitoje pateikta suma, taip pat pateikiama bent informacija, nurodyta d ir e punktuose.“;

5) IX priedo 1 dalies ketvirtos pastraipos g punktas pakeičiamas taip:

„g) Ekonominė analizė. Poveikio aprašas

Ekonominėje analizėje atsižvelgiama į visą susijusį ekonominį poveikį.

Valstybės narės gali įvertinti ir savo sprendimų priėmimo procese atsižvelgti į kaštus ir sutaupytos energijos kiekį dėl didesnio lankstumo energijos tiekimo sistemoje ir dėl geresnio elektros tinklų veikimo pagal analizuotus scenarijus, įskaitant kaštus, kurių išvengta, ir sutaupytų lėšų kiekį dėl sumažintų investicijų į infrastruktūrą.

Pirmoje pastraipoje nurodyti kaštai ir nauda apima:

i) Nauda

- gamybos vertė vartotojui (šiluma ir elektros energija)
- kiek įmanoma, išorės nauda, pavyzdžiui, nauda aplinkai, nauda išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio atžvilgiu ir nauda sveikatai bei saugai
- kiek įmanoma, poveikis darbo rinkai, energetinis saugumas ir konkurencingumas;

ii) Kaštai

- kapitalo kaštai, susiję su įrenginiais ir įranga
- kapitalo kaštai, susiję su susietais energetikos tinklais
- kintami ir pastovūs veiklos kaštai
- energijos kaštai
- kiek įmanoma, kaštai, susiję su aplinka, sveikata ir sauga
- kiek įmanoma, kaštai, susiję su darbo rinka, energetinis saugumas ir konkurencingumas.“;

6) XII priedo pirmos pastraipos a punktas pakeičiamas taip:

„a) parengia ir viešai paskelbia techninio pritaikymo (pvz., tinklo jungtys, tinklo sustiprinimas ir naujų tinklų įdiegimas, geresnis tinklo veikimas) kaštų padengimo ir pasidalijimo tipines taisykles, taip pat taisykles dėl tinklo kodeksų, kurie būtini, kad naujus didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagamintą elektros energiją tiekiančius gamintojus būtų galima integruoti į sujungtą tinklą, nediskriminacinio įgyvendinimo.“;